

HORTUS FLORIDUS COCINCINÆ.

Esti in decursu utriusque Dictionarii plurimas voces artis herbariæ vulgares verbum pro verbo reddere conati fuerimus, nihilominus opportunum fuit nobis visum, plantas, præsertim quæ in Imperio Anamitico oriuntur, in unum eundemque locum colligere, et quasdam quæ apud Sinas ortum habent, sed ab ipsis Indigenis cognoscuntur vel in re medicâ adhibentur, notâ triangulari Δ discernere. Maxima pars ex istis herbis sicut et earum virtus, efficacia et usus è Florâ Cocincinensi à R. J. DE Loureiro desumitur. Cùm autem tunc temporis, ars herbaria, nondùm tales ac tantos progressus effecerat, ac Clarissimus Auctor voces in hæc arte nunc usurpatas apponere genusque earum clarè secernere nequiverat, ideò enixi sumus, auxiliante D. J. Voigt D. M. plurimas emendare et in vocibus dubiis litteram (d.) in parenthesi posuimus usquedùm detur novo Linnæo vel De Candolle eas in integrum restituere.

	<i>Nomen Anamiticum. Nomen Latinum.</i>	<i>Virtus et usus plantarum.</i>
魏荳芭	Ba đậu dài, Hyperanthera moringa.	{ Illa species dicitur habere radicem corticemque medentem moribus venenatis, artubus medate vel paralyti affectis.
蘿絶——	— đậu nhỏ lá, Anoma Cocincinensis.	
餅頭薄	Bạc đầu cơm, Conyza candida.	
翻——白	Bạch đầu lòng, Centaureæ species. (d.)	
芷——	— chi, Procris sinensis.	{ Radix aromatica, cephalica, antifebrilis, alexiteris; fluxum menstruum promovet, album cohibet, pruritus sedat.
蔻荳——	— đậu khấu, Amomum cardamomum.	Semen calefaciens, stomachicum, carminativum.
女童——	— đồng nữ,	
艸貞女	Δ Nữ trinh thảo, } Clerodendrum paniculatum.	
梘核	Cây vậy trắng, }	
蕊合白	Bạch hợp hoa, Liliun candidum.	Radix emolliens, anodyna.
蛇花——	— hoa xà, Thela alba.	
子附——	— phụ tử, Janipha Lofingii.	{ Radix, calefaciens, resolvens, assâ non crudâ utuntur medici.
鱧夏牛	Bán hạ tàu, Arum triphyllum.	Virtus medica fortior aro draconio (V. củ chóc)

攬一鉢	Bát bát trâu, <i>Trichosanthes cucumerina</i> .	Poma non esculenta.
稜一	— bát rừng, <i>Trichosanthes tricupisdata</i> .	
瓢	Bầu, <i>Cucurbita lagenaria vulgaris</i> .	Fructus refrigerans, diureticus.
𧄸	Bèo.	} <i>Pistia stratiotes</i> . } Tota herba est attenuans, pellens, sudorifica, diuretica, abstergens; valet præcipuè in scabie, et in loprü tam externè quàm internè sumpta.
浮	△ phũ bình, }	
艚	— tàu, <i>Polycroa repens</i> .	
刀	Bí đao, <i>Cucurbita pepo</i> .	} Virtus fructus refrigerans, diuretica; inter cucurbitas hæc est omnium cibo aptissima.
費		
莫	— ngô, <i>Cucurbita maxima</i> .	} Hi fructus sunt magnæ utilitatis quia per plures menses servari possunt incorrupti et sic navigantibus cibum præbent salubrem.
莫		
綵	Bồ giẻ dầy, <i>Calispermum scandens</i> .	
補	Bồ công anh, <i>Leontodon sinense</i> .	Attenuans, resolvens, mundificans.
功	Bón bốn tròn lá, <i>Sphenoclea zeylanica</i> .	
一	Bông mác cây, <i>Pontederia vaginalis</i> .	
論	— mác lá, <i>Pontederia hastata</i> .	
核	— trang đỏ, <i>Ixora stricta</i> .	} Varietas florum aspectui gratorum, præsertim <i>Ixora coccinea Flamma Silvarum</i> olim dicta.
蘿	— trang núi, <i>Ixora montana</i> .	
一	— trang trắng, <i>Ixora Alba</i> .	
紫	Bướm rừng trắng, <i>Ixora novem nervia</i> .	
一	— rừng tiá, <i>Ixora violacea</i> .	
紫	Cà ỉn, <i>Solanum ovigenum</i> .	Fructus edulis.
一	— cỏ, <i>Solanum album</i> .	Virtus radice odontalgica. Bacca edulis.
藥	— dược, <i>Datura stramonium</i> .	} Soporifera, inebrians, antispasmodica. Fumus radice cutusæ et etiam foliorum, per fistulam tabacariam exceptus, sedat asthmæ paroxysmos. Folia contusa leniunt dolores hæmorrhoidum, combustiones et ulcera corrosiva.
荒	— hoang gai, <i>Solanum indicum</i> .	
蔓	— quánh, <i>Solanum procumbens</i> .	
臚	— tàu trắng, <i>Lycopersicum esculentum</i> .	
臚	— tàu vàng, <i>Lycopersicum peruvianum</i> .	Bacca crocea edulis.
一	— tiển, <i>Solanum Æthiopicum</i> .	Bacca edulis, in multis alba in aliis purpurea.
荐	— ung, <i>Solanum mammosum</i> .	
雍	Cải củ, }	} Virtus seminum: pellens, resolvens, eccoprotica. Radix esculenta, sapore acris, juvat in ischuriá, asthmate, raucedine.
矩	△ la bặc, }	
苜		
藜		

(菘)		Cái,		
	句	— cu,	} Sinapis sinensis.	{ Semen incidens, stimulan, valet præcipuè in morbis ex pituitâ crassâ oriundis, externè pro sinapismis.
	蓮	— sen,		
	模	— mo,		
台	白	— bạch thối, Sinapis juncea.		
	變	— bên, Sinapis pekinensis.		Virtus ferè eadem quæ præcedentium, sed debilior.
	荒	— hoang, Nasturtium apetalum.		
歪	茹	— nhà trời, Lapsana rhagadiolus. (d.)		
南	安	— rô an nam, Brassica sinensis.		Usus culinaris.
	膳	— rô tàu, Brassica oleracea.		Usus culinaris.
(核)		Cây.		
	苡	Cây áo, Trapa Cocincinensis.		Nucleus sapore castanæ similis.
	稜	— áo rừng, Triceros Cocincinensis.		
	把	— bả, Ficus auriculata.		Fructus non maturi in acetariis placent.
南	荳	— ba đậu nam, Croton molucanum.		Purgans, emetica, deobstruens.
膳	一	— ba đậu tàu, Croton Tiglium.		Idem sed vehementius.
	頭	— bạc đầu, Cales cordata. (d.)		
	簷	— bạc mai, Arundo dioica.		
稜	錄	— bạc thau rừng, Rottlera punctata.		
	部	— bạch bộ, Roxburgia gloriosoides.		{ Radix incidens, refrigerans, demulcens, utilis in phthisi tussi et morbo pulmonum.
南	檀	— bạch đàn nam, Mappa tanaria.		
	山	— bạch sơn, Eupatorium purpureum. (d.)		
	一	— bài bài, Cymnosma pedunculata.		
	紙	— bài giấy, Riedleia corchorifolia.		Emolliens, lubricans, malvæ emula.
縹	椽	— bời lời dây, Machilus odoratissimus.		Ad utensilia domestica adhibetur.
縹	一	— bời lời lông. } Tetranthera pilosa.		Ad ædificandum vel tornandum utuntur.
縹	一	— bời lời vàng, }		
縹	一	— bời lời nhớt, Tetranthera laurifolia.		{ Ex baccis extrahitur oleum album et densum quo formantur candelæ odoris ingrati.
縹	一	— bán dài trái, Brugnièra sexangula.		
縹	一	— bán tròn trái, Sonneratia acida.		
	一	— bắp, Zea mays.		Esulentus, nutriens, innocuus.

兵	稔	—	— bap bênh, <i>Crassula pinnata</i> . (d.)	{	Radix aperiens, emmenagoga, utilis in ictero, hydrope, cachexia, febribus diuturnis. Folia decocta scabiem abstergunt et tingunt telas colore nigro.
别	—	—	— bét, <i>Mallotus Cocincinensis</i> .		
栢	栢	—	— bình bá, <i>Pyrus malus</i> .		Poma aspectu jucundiora quàm gustu.
鉢	—	—	— bình bát, <i>Annona asiatica</i> .		Dulcis, edulis.
—	蒴	—	— bo bo, } } <i>Coix lachryma</i> .	{	Semen corroborans, nervinum, subdiureticum. Prodest in ulceribus pulmonum, hydrope, artuum ac præcordiorum debilitate, usus esculentus.
人	蒴	—	△ Ý dĩ nhơn, }		
荒	蒴	—	— bo bo hoang, <i>Coix agrestis</i> .		
翻	杷	—	— bợ lông, <i>Digitalis Cocincinensis</i> .		
吸	捕	—	— bò cạp, } } <i>Cassia fistula</i> .	}	Purgans, demulcens.
—	暹	—	trái xiêm, }		
—	甫	—	— bò bò, <i>Petesia simplicissima</i> .		
荒	—	—	— bò hoang, <i>Typha latifolia</i> .	{	Subadstringens, usus in dysenteria et gonorrhœa, orisque ulceribus. Urinam promovet, sanguinis crassitiam resolvit.
提	楠	—	— bò đé, <i>Ficus Indica</i> .		
机	楨	—	— bòn hòn, <i>Sapindus longifolius</i> .	{	Baccæ contusæ et aquâ maceratæ præstant saponem optimum ad lavandum.
—	楨	—	— bòn bòn, <i>Philydrum lanuginosum</i> .		
—	蓬	—	— bong bong, <i>Adiantum scandens</i> . (d.)		
—	欖	—	— bông, } } <i>Citrus fusca</i> .	{	Cortex integer baccarum, attenuans, deobstruens, eccoprotica.
—	欖	—	△ chỉ xác, }		
—	蔞	—	— bông, <i>gossypium herbaceum</i> .		Ejus semina edulia sunt et salubria.
—	棒	—	— bông bông, <i>Sansevieria lætè-virens</i> .		Folia ad tingendum colore viridi, flores ad edendum.
蜜	蔞	—	— bông mật, <i>Mucuna gigantea</i> .		
杙	—	—	— bông ngọt, <i>Emblica officinalis</i> .		
縹	—	—	— bông rôi, <i>Volkameria petasitis</i> . (d.)		
—	戔	—	— bông tơi, <i>Bazella rubra</i> .		Folia lubricantia, eccoprotica. Usus esculentus.
—	榮	—	— bông vang trái, <i>Raphiolepis Loureiri</i> .		Lignum ad formandos remos.
—	鉗	—	— bông vang chla lá, <i>Hibiscus esculentus</i> .	}	Fructus nondùm maturi sed cocti sunt sculenti; forma et color floris grati.
—	蘿	—	— bông vang chla lá, <i>Hibiscus esculentus</i> .		
—	塹	—	— bột muối, <i>Æschynomene heterophylla</i> . (d.)		
—	稔	—	— bột muối, <i>Emblica pilosa</i> .		
—	排	—	— bùi, <i>Canarium pimela</i> .		Dropæ muriâ conditæ sapidæ sunt ut olivæ.

顛	栴	—	—	bùi đen, <i>Hexadica Cocincinensis</i> .	
	糶	—	—	bún, <i>Cratæva magna</i> .	
—	茅	—	—	búp búp, <i>Periploca Cocincinensis</i> . (d.)	
	栢	—	—	búp, <i>Garcinia Cocincinensis</i> .	Bacca carnosæ, acida, edulis.
	欖	—	—	bưởi, <i>Citrus decumana</i> .	{ Pulpa quandoquæ alba quandoquæ rubra, in aliis dulcis, in aliis acida.
泊	屹	—	—	bướm bạc, <i>Mussaenda frondosa</i> .	{ Virtus florum, attenuans, diuretica, convenit in tussis, asthmate, febribus periodicis, tumore ventris. Externè mundat sordes cutaneas.
棧	—	—	—	bướm rùng, <i>Stigmanthus cymosus</i> .	
批	栲	—	—	cà phê, <i>Coffea arabica</i> .	Exsiccans, stomachica, cephalica.
	欖	—	—	câm, <i>Stixis scandens</i> .	
	柑	—	—	cam, <i>Citrus aurantium</i> .	{ Refrigerans, antiscorbutica, cortex est calefaciens, tonica, pituitam, tussim, vomitum domat.
棠	—	—	—	cam dàng, <i>Atalantia monophylla</i> .	{ Radix calefaciens, resolvens excitans. Vinum ex ejus infusione prodest in convulsionibus dolorosis.
蜜	—	—	—	cam mật, <i>Citrus acerbus</i> . (d.)	Edulis sed acerbus.
橘	—	—	—	cam quít, <i>Citrus Madurensis</i> .	Pulpa vesicularis, amaricans.
砵	—	—	—	cam sành, <i>Citrus nobilis</i> . (d.)	Optimus fructus.
梲	樓	—	—	cam trâu trắng, <i>Cookia falcata</i> .	Folia sunt emmenagoga.
	那	—	—	ca na, <i>Canarium album</i> .	Dropæ muria conditæ sunt saluberrimæ.
梲	羅	—	—	calava. } <i>Panax fruticosum</i> .	{ Diuretica, Radix et folia prosunt in dysuriâ, gonorrhœa, mictu cruento, hydropo, mensium difficultate.
	榔	—	—	đinh lang, }	
梲	梗	—	—	cánh kiển, <i>Rottlera dicocca</i> .	{ Et cortex et gummi subastringens, mundificans, prodest in oris ulceribus, gonorrhœa, fluxu albo, dysenteria, et ad tingendum colore carmesino.
	樟	—	—	cau. } <i>Areca catechu</i> .	{ Nucleus incidens, lubricans, prodest in pituitâ, alvo difficili, vermibus intestinorum; cortex decoctus promovet diuresim.
	榔	—	—	△ binh lang }	
棧	樟	—	—	cau rừng, <i>Areca globulifera</i> .	
—	構	—	—	cầu cầu, <i>Cyrtia agrestis</i> .	
	橋	—	—	cầu, <i>Tetrapilus brachiatus</i> . (d.)	
	椅	—	—	cây, <i>Diospyros lobata</i> .	{ Pulpa bacce subdulcis ex eâ confici potest species theobromæ.
欖	椽	—	—	chà là, <i>Phœnix farinifera</i> .	Ipais drupa carnosæ et dulcis.
	齋	—	—	chay, <i>Astranthus Cocincinensis</i> .	Utuntur radice pro arecâ.
樓	藍	—	—	châm trâu, } <i>Lausonia falcata</i> . (d.)	{ Calefaciens, deobstruens, emmenagoga, nervina; cataplasma foliorum prodest in paralyti.
	楫	—	—	méo, }	
碑	針	—	—	châm bìa, <i>Acacia pennata</i> .	Cortex utilis ad rimas navis obturandas.

搯	—	chanh, <i>Citrus limon.</i>	Refrigerans, antiputrida.
巴	—	chánh ba, <i>Schmidelia serrata.</i>	{ Cataplasma foliorum prodest in contusionibus et dislocatio- nibus.
株	—	chập chội, } <i>Unona Cocincinensis.</i>	
枝	—	cỏ chay, }	
—	—	chất chát, <i>Cerium spicatum.</i>	
紫	—	châu tử, <i>Citrus margarita.</i>	Dulcis, edulis fructus.
棒	—	chè bông, <i>Teucrium thea.</i>	Folium est attenuans, deobstruens, diureticum.
樞	—	chó đê, <i>Phyllanthus niruri.</i>	Urinam et menses violenter promovet, nec satis tutò.
枚	—	chòi mò, <i>Rhytis fruticosa.</i>	
—	—	chôm chôm, <i>Nephelium lappaceum.</i>	Edulis sed acervo-dulcis.
坦	—	chóm chóm đất, <i>Jurgensia anguifera.</i>	
檔	—	chơn đưng, <i>Dodecadia agrestis.</i>	
—	—	chóng chóng, <i>Smilax lanceolata. (d.)</i>	
梘	—	chu ben, (d.) <i>Inga saponaria.</i>	Cortex præbet optimum saponem.
樞	—	chua ke, <i>Arsis rugosa.</i>	
洛	—	chuối nước, <i>Crinum toxicarium.</i>	{ Utilis adversus venenum sive ex ictu, telis, vel morsu anima- lium.
菰	—	cò, <i>Clynopodium asiaticum.</i>	
菰	—	cò cò, <i>Heliotropium tetrandrum. (d.)</i>	
—	—	cỏ cò, <i>Dracocephalum Cocincinense.</i>	
粘	—	cỏ gạo, <i>Milium effusum.</i>	
襖	—	cỏ áo, <i>Inga nodosa.</i>	
殺	—	cốc sát, <i>Anthyllis indica.</i>	
槎	—	cối xay, <i>Abutilon indicum.</i>	Habet virtutem malve.
鑽	—	cỏm vàng, <i>Rhopala robusta.</i>	
梘	—	cỏm trắng, <i>Elæocarpus silvestris.</i>	
椰	—	cơ lang, <i>Passiflora pallida. (d.)</i>	
醞	—	cơ rợu, <i>Toluifera Cocincinensis.</i>	Calefaciens, stomachica, resolvens.
喝	—	con hát, <i>Erigeron Cocincinense.</i>	Potenter menses ciet, nec tutò.
杠	—	cồng, <i>Dasus verticillatus.</i>	
枝	—	củ chi, <i>Strychnos nux vomica.</i>	{ Seminum vis est venenata, tamen sunt negredinem usta dentur ad cohibendu
槁	—	củ gò, <i>Sarothra Loureiriana.</i>	
篔	—	còi, <i>Arundo donax.</i>	
狂	—	cuồng, <i>Aralia sinensis. (d.)</i>	

鱧	— —	— dành tầu, <i>Gardenia florida</i> .	Idem ut præcedens.
游稜	— —	— dái chôn, <i>Ervum hirsutum</i> .	
稜繞	— —	— dây mằm, <i>Uraria crinita</i> .	
楸	— —	— dao lòng, <i>Justicia ecbolium</i> .	Experta in curandâ periosteï inflammatione.
油	— —	— dầu dẫu, <i>Tetradium trichotomum</i> .	
櫛	— —	— dầu rái, <i>Canarium microcarpum</i> .	{ Ex trunco excavato extrahitur oleum viscidum, vulnerarium et resolvens.
櫛	— —	— dầu sỏ, <i>Mesua bracteata</i> .	Oleum ad varia unguenta medica.
山	— —	— dầu sơn, <i>Elæococus vernicia</i> .	Oleum flavum, viscidum, ad liniendum telas et ligoa.
塲	— —	— dầu trường, <i>Pistacia oleosa</i> .	Oleum subamarum ad unguenta adhibetur.
荳	— —	— dầu đắng, } <i>Laurus myrrha</i> .	{ Radix est calefaciens, diuretica, emmenagoga, antiputredinosa, anthelmintica. Oleum ò baccis valet contra scabiem, vulnera, ulcera putrida, vermes et insecta vel in illis vel in quacumque parte corporis nata.
藥	— —	ô dước, }	
烏	— —		
杞	— —	— dẻ bộp, <i>Quercus concentrica</i> .	Lignum aptum ad magna opera.
杞	— —	— dẻ gai, <i>Fagus castanea</i> .	Fructus edules, lignum ad ædificia optimum.
粘	— —	— dẻ gạo, <i>Quercus ilex</i> .	Glans parva, edulis, lignum optimum.
鯨	— —	— dẻ sừng, <i>Quercus cornea</i> .	Lignum in sustinendis ponderibus aptissimum.
櫛	— —	— dẻo dưới, <i>Trophis aspera</i> .	
一	— —	— điển điển, <i>Eachynomene aspera</i> .	Caulis spongiosus supplet suberi.
瓢	— —	— dỏ bầu, <i>Cynometra agallocha</i> .	{ Lignum odore gratissimum est, excitans, corroborans, cephalicum, cardiacum; suffitus valet contra vertiginem et paralysis, pulvis cobibet vomitum et fluxus ventris lientericos.
楸	— —	— dom, <i>Theophrasta Cocincinensis</i> .	Radix incidens, diuretica, appetitum excitans.
楸	— —	— đơn, <i>Dartus perlarius</i> .	
楸	— —	— dung, <i>Drupatris Cocincinensis</i> .	
杞	— —	— dung bộp, <i>Dicalyx Cocincinensis</i> .	Tigna præbet ad ædificia.
楸	— —	— đuối, <i>Salvadora capitulata vel biflora</i> .	Bacca bifloræ edulis est.
楸	— —	— dừa, <i>Cocos nucifera</i> .	{ Arbor utilissima. Ex drupâ fit saccharum, lac, vinum, acetum. et oleum ipsius recens non inferius est oleo olivarum. Frondibus utuntur ad defendenda tecta.
落	— —	— dừa nước, <i>Nypa fructicans</i> .	
繚	— —	— dương leo, <i>Quamoclit vulgaris</i> .	Herba dat optima fila cannabina.
楊	— —	— gai, <i>Urtica nivea</i> .	
菱	— —	— gắm, }	{ Radix et inferior caulis est resolvens, deobstruens, antifebrilis.
繚	— —	— sỏt, }	
繚	— —	— Gnetum scandens.	
綽	— —		
餅	— —	— găng cơm, <i>Genipa esculenta</i> .	Bacca carnosâ, edulis.
糝	— —	— găng trâu, <i>Genipa bufalina</i> .	

榑榼槩	— — găng tu hú, <i>Gmelina asiatica</i> .	} Calefaciens, resolvans, valet in doloribus articularum et affectibus nervorum radix interne sumpta, foliis externe applicata.
紙	— — giấy, <i>Ficus cannabina</i> .	
楊	— — dương, <i>Cupressus sempervirens</i> .	Habitat in Sinis, inde in Cocincinam delata.
榭江	— — giang cước, <i>Amygdalus Cocincinensis</i> .	
仙株	— — giâu tiên, <i>Baccaurea ramiflora</i> .	Bacca acri-dulcis, edulis.
坦	— — giâu đất, <i>Baccaurea cauliflora</i> .	Bacca acida, edulis.
一 芷	— — giềng giềng, <i>Butea Loureiri</i> .	
緹榭	— — gió niệt, <i>Daphe cannabina</i> .	} Virtus radicis et corticis cathartica, deobstruens, sialagoga. prodest in hydropse ascite ejus decoctum, pituitam faucibus adhaerentem dissolvit. Ex cortice contoso fit charta Scriptoria. Intra truncum prope radicem saepe inveniuntur frusta lignea resinosa ligno aquillae agallochi similia.
榭	— — giửa, <i>Pandanus odoratissimus</i> .	
榭	— — giửa rừng, <i>Pandanus humilis</i> .	} Odor valde intensus et persistens. Fructus, praecipue immaturi, vis emmenagoga et abortiva.
榭	— — gō, <i>Nauclea orientalis</i> .	
榭	— — góc, } <i>Momordica mixta</i> .	} Lignum solidum et pulchrum si intra domum servatur, sed pluviae et aeri expositum cito corrumpitur.
子 榭	△ mộc biết tử, }	
榭	— — gòn, <i>Eriodendron anfractuosum</i> .	Fructus inodorus, saporis fatui.
薑	— — gừng, } <i>Zingiber officinale</i> .	} Calefaciens, pellens, stomachica, eecropotica; succus recens prodest in febribus intermittentibus et crassie humorum. Decocto aut pulvere corriguntur aquae insalubres, sicut et purgantia, singultus saepe cohibetur.
姜 生	△ sinh cương }	
榭	— — hày, <i>Anagyris inodora</i> .	
桃 効	△ hạch đào, <i>Juglans regia</i> .	Nucleus oleosus, edulis.
产 漢	— — hán sần thảo, <i>Stachys alpina</i> .	Caulis perennis flore violaceo.
菴 韓	— — hàn the, <i>Petasia trifida</i> . (d.)	
菴 蓼	— — hẹ, <i>Allium angulosum</i> .	Ad condiendos cibos adhibetur.
鞞 花	— — hoa cỏ, <i>agrostis odorata</i> .	Praestans odore bono et tenaci quo pretiosas vestes imbuunt.
机	— — hòn, <i>Mappa Cocincinensis</i> .	
葉 瑚	— — hồ điệp, <i>Lourea vespertilionis</i> .	Colitur ob pulchritudinem.
棗 紅	— — hồng táo, <i>Zizyphus vulgaris</i> .	Drupae sapore acri-dulces.
筴 答	— — hóp, <i>Arundo multiplex</i> .	Ex illa arbore plantantur sepes ad divisionem hortorum.
菱 紇	— — hột gai, <i>Caucalis orientalis</i> .	
蔓	— — hột man, <i>Ptelea ovata</i> . (d.)	

檀黃	— huỳnh đàn, } — bạch đàn. }	Santalum album.	{ Virtus ligni maximè citrini, resolvens, diaphoretica, cardia- ca. Interiùs sumptum, sanguinem purificat, tollit anxiet- ates febriles. Exteriùs tumores resolvit, scabiem purgat.
— 白	— hồng, Diospyros kaki.		Bacca dulcissima, succosa, edulis.
蕁香	— hương lâu, Dianella nemorosa.		{ Decoctum prodest contra dysuriam, gonorrhœam et fluo- rem album.
母益	— ích mẫu, Stachys artemisia.		{ Flores, folia, semina resolvunt, corroborant. Valent in affec- tibus hystericis et aliis ex utero provenientius.
蔞	— ké, Xanthium indicum.		{ Semen, attenuans, resolvens. Valet contra scabiem, variolam, tumorem aut inflammationem capitis, colli et oculorum.
稽	— ké, Setaria italica.		Usus esculentus.
楔	— khế, Averrhoa carambola.		{ Fructus esculenti, saporis, refrigerant, substringunt, ardo- rem febrilem, sitim allevant.
葶	— khoai cà, Aristolochia indica.		{ Radix attenuans, deobstruens, prodest in colicâ, febris inter- mittente, obstructionibus, hydropo.
克苗	— khúc khác, } △ thổ phục linh, }	Smilax china.	{ Radix mundificans, diuretica, diaphoretica, valet in doloribus vagis, venereis, rheumaticis.
荅	— kim cang rế, Smilax pseudochina.		Caulis ad texendas corbes et similia.
欏	— kim lươn, Nipholobus glaber.		
蘭	— lá lip, Licuala spinosa.		Folia substernuntur pileis.
笠	— lách tròn, Cyperus monti.		
論	— lách, Imperata spontanea.		{ Culmus erectus, fistulatus, habet radicem serpentem et latissimè multiplicantem.
廔	— lách kén, Olyra orientalis.		
覩	— lành ngạnh đỏ, Hypericum Cocincinense.		{ Lignum hujus arboris rubescit, est grave et durum idèò ad- hibetur pro remis et antennis. Florum succus tingit colore aureo.
梘	— lành ngạnh trắng, Hypericum Olym- picum.		
椶	— lao linh, Budleia ternata.		
榜	— lau, Saccharum jaculatorium. (d)		Pro jaculis missilibus usurpatur.
蕁	— lâu, Antherura rubra.		{ Resolvens, stimulans. In odontalgia si ex foliorum decocto vapor calidus hiant ore excipiatur, dolorem et tumorem amovet.
薄	— lâu bạc, Gratiola rugosa.		
臚	— lê tàu, Pyrus communis.		Rara est hæc arbor in Cocincina, nec ibi fructificat.
赭	— liễu đỏ, Excœcaria Cocincinensis.		Pollet virtute astringente et agglutinante.
柳	— liễu lá tre, Salix babylonica.		
鑽	— lim vàng, Baryxylon rufum.		{ Lignum ferreum dicitur, est rectum firmum et optimum ad pontium sublicas vel columnas ingentia pondera latio- ras.

盆櫨	—	— lo buồn, <i>Echium vulgare</i> . (d.)	
藝	—	— lo ngê, <i>Cylindria rubra</i> .	
櫨	—	— lóc chơ, <i>Ficus septica</i> .	{ Lac hujus plantæ habet virtutem septicam quæ ulcerum car-
楸	—	— lòn bon, <i>Baccaurea silvestris</i> .	nes putridas exedit et vermes enecat.
楸	—	— lóng dèn, <i>Bidens bipinnata</i> .	Fructus sapidissimus.
楸	—	— long não, <i>Camphora officinarum</i> .	{ Optimum lignum ad arcas quas formicæ albæ et cossæ non
菱	—	— lốt, } <i>Piper longum</i> .	attingunt. Virtus medica, resolvens, antiseptica, nervina.
菱	—	△ tât phât, }	sudorifera, anthelminthica. Valet in hysteriâ, odontal-
綠	—	— lục, <i>Poinciana elata</i> .	giâ, maniâ, inflammatione.
梓	—	— lục chốt, <i>Ardisia humilis</i> .	Calefaciens, stimulan, deobstruens, antacidum.
籠	—	— lung, <i>Maranta dichotoma</i> .	
持	—	— lu lu đực, <i>Solanum nigrum</i> .	Arbuscula ista habet florem albo-rubrum.
落	—	— lục lạc, <i>Crotalaria retusa</i> .	{ Refrigerans, anodyna, repellens. Folia externè applicata
蜂	—	— lưỡn rông, <i>Opuntia ficus indica</i> .	valent contra cephalalgiam, hæmorrhoides, cancerum, parony-
濕	—	— lựu chua thấp, <i>Punica nana</i> .	ychiam, et ulcera corrosiva sed cautè utenda.
珠	—	— mã, <i>Petalotoma brachiata</i> . (d.)	
橋	—	— ma ca, <i>Myrsine athruphyllum</i> .	Pomum acidum; Flos coccineus.
柯	—	— mà ca, <i>Callicarpa umbellata</i> .	
—	—	— màc trắng, <i>Sagittaria sinensis</i> .	Lignum ædificiis aptum.
梘	—	— mạch mọc, <i>Sorghum saccharatum</i> .	
水	—	— mai bông vàng, <i>Eleocarpus integer-</i>	Semen nigrum edule.
鑽	—	rimus. }	Flos aureus suavè olens.
蘆	—	— mản ri, <i>Chenopodium hybridum</i> . (d.)	
蔓	—	— mắng cầu, <i>Annona squamosa</i> .	Bacca dulcissima et gratissima.
株	—	— mang cụt, <i>Garcinia mangoustana</i> .	{ Fructus salubris, delicatissimus. Ipsius cortex austerus ha-
椀	—		bet virtutes corticis mali-granati.
桑	—	— mang tang, <i>Laurus cubeba</i> .	{ Corroborans, cephalica, stomachica, carminativa; ejus decooc-
株	—	— mặt llex lepta.	tum prodest in vertigine, affectionibus hysteriis, para-
巖	—	— mặt trắng, <i>Emilia sonchifolia</i> .	lysi, memoriæ imbecillitate.
坦	—	— mặt đất, <i>Picria fel terræ</i> .	Abstergens, tenera folia cruda edulia sunt.
密	—		{ Folium est aperiens, pellens, sudorificum, diureticum, em-
楣	—	— me, <i>Tamarindus indica</i> .	menagogum. Usus in hydrope incipiente, febribus inter-
			mittentibus, menibus et lochiis supressis, doloribus coli-
			cis et iliis.
			{ Refrigerans, incidens, eccropotica. Prodest in febribus cali-
			dis et putridis, teneamo et morbis biliosis.

坦	—	— me đất, <i>Cassia pumila</i> .	} Virtus seminum et olei expressi resolvens, emolliens, prodest in convulsionibus si folia absinthii cum illo contendantur et calidè fricentur artus convulsi; usus esculentus in condiendis cibus.
苳	—	— mè, <i>Sesamum orientale</i> .	
鷓	—	— mè gà, <i>Cocculus limacia</i> .	Drupa parva, acida, esculenta.
緞	—	— men, <i>Vaccinium orientale</i> .	
綿	—	— miếng sành bằng lá, <i>Laurus polydelpha</i> .	
朋	—	— miếng sành cong lá, <i>Laurus curvifolia</i> .	
砵	—	— mít, <i>Artocarpus integrifolius</i> .	} Lignum optimum, durable. Baccae eduntur tam crudæ quam elixæ, semina tosta.
機	—	— mít nài, <i>Artocarpus champeden</i> .	
柰	—	— mò o, <i>Arundo mitis</i> .	Ad texendum pileos, cistas, ac pulchra vascula.
檜	—	— móc cớm, <i>Scutula umbellata</i> .	Bacca est adstringens, corroborans, myrti semula.
柄	—	— móc bột, <i>Myrthus androsæmoides</i> . (d.)	
蘿	—	— móc mè, <i>Guilandina gemina</i> .	} Folium deobstruens, emmenagogum, sapore amarum; radix adstringens valet contra dysenteriam, nuclei sunt emetici. Oleum externe valet contra paralysim.
緞	—	— móc nèo, <i>Azalea punctata</i> .	
枚	—	— mõi, <i>Prunus domestica</i> .	Drupa nigricans plerumquè acida.
苳	—	— môn, <i>Arum esculentum</i> .	
椽	—	— móng trâu, <i>Asplenium bulbosum</i> . (d.)	Bulbus esculentus.
蒙	—	— móng tay cỏ, <i>Impatiens balzamina</i> .	
拈	—	— móng tay tàu, <i>Impatiens mutila</i> .	
臚	—	— móng tay nhuộm, <i>Lausonia alba</i> .	Astringens, refrigerans.
染	—	— móng quân, <i>Flacourtia cataphracta</i> .	Bacca esculenta, sapida, subastringens.
樺	—	— mú, <i>Callophyllum inophyllum</i> .	} Humor albus ipsius valet in curatione vulnerum et præcavet putredinem. Ex nucleis exprimitur oleum lychois aptum.
某	—	— mu tru, <i>Uvaria zeylanica</i> . (d.)	
誅	—	— mua, <i>Melastoma erectum</i> .	} Astringens, folia baccae et radix valent ad cohibendos fluxus ventris et uteri.
模	—	— mua thấp, <i>Melastoma dodecandrum</i> .	
濕	—	— mua rừng, <i>Blastus Cocincinensis</i> . (d.)	
稜	—	— mun, } <i>Maba ebenus</i> .	} Lignum in decocto est attenuans, mundificans, diaphoreticum. Prodest maximè in rheumatismo et doloribus vagis
柶	—	— ô mộc, }	
木	—	— muống biển, <i>Ipomæa pes capræ</i> .	
烏	—	— muống dây, <i>Sarcodum scandens</i> .	
蒙	—		
縷	—		

落	— —	— muống nước, <i>Jussiaea tetragona</i> .	
種	— —	— muống chuông, <i>Coccoloba asiatica</i> . (d.)	
坦	— —	— muống đất, <i>Hedysarum virginicum</i> . (d.)	
諸	— —	— mức hoa đỏ, <i>Nerium divaricatum</i> .	{ Hęc et subsequens Neri species materiam præbet ad tor- nanda et sculpenda opera lignaria.
梟	— —	— mức hoa trắng, <i>Wrightia antidysen- terica</i> .	
黃	— —	— mưỡi tươi, <i>Acilepis squarrosa</i> .	{ Herba resolvens, antiputridinosa, diaphoretica, emmenagoga. Valet in hydropo, et externè in ulceribus putridis.
激	— —	— mưỡi sặc, <i>Cerbera manghas</i> .	
那	— —	— na, <i>Rhamnus agrestis</i> . (d.)	
你	— —	— nác nẻ, <i>Impatiens cornuta</i> .	{ Decocto foliorum solent indigenæ crines et caput abluere, quibus hæc herba suavissimum odorem conciliat.
難	— —	— năn, <i>Hippuris indica</i> . (d.)	
濕	— —	— năn thấp, <i>Scirpus supinus</i> . (d.)	
仁	— —	— nằng hai, <i>Boehmeria interrupta</i> .	
蘭	— —	— nằng hai trơn, <i>Acalypha gemina</i> .	
羽	— —	— nằng hai lông, <i>Acalypha pilosa</i> .	
菩	— —	— nắp ấm, <i>Nepenthes phyllamphora</i> .	Hęc planta est opus mirum divini conditoris.
諸	— —	— nén hoa đỏ, <i>Psoralea rubescens</i> .	
借	— —	— nén hoa tím, <i>Psoralea scutellata</i> .	
妃	— —	— ngái bà, <i>Polygonum orientale</i> .	{ Herba discutiens, resolvens. Prodest ipsius usus tam exter- nus quam internus in genuum tumescentium curatione.
艾	— —	— ngáy, <i>Ficus maculata</i> .	
蘿	— —	— ngáy chiá lá, <i>Rubus fruticosus</i> .	Bacca refrigerans, Radix adstringens.
紫	— —	— ngáy hoa tíá, <i>Rubus parvifolius</i> .	
蘿	— —	— ngáy tròn lá, <i>Rubus moluccanus</i> .	
—	— —	— ngang ngang, <i>Callicarpa cana</i> .	
—	— —	— ngát, <i>Tetranthera ferruginea</i> .	Usus ligni pro medicis.
—	— —	— ngâu, <i>Aglaia odorata</i> .	
妃	— —	— ngé bà, <i>Morinda umbellata</i> .	{ Decoctum radice ad tingendum colore croceo, et rubro pari- ter si lignum sappan adjiciatur. Radix utilis ad tingendum colore flavo et nigro.
阮	— —	— ngón, <i>Morinda royoc</i> .	
爪	— —	— ngũ trảo, <i>Vitex spicata</i> .	{ Calefaciens, resolvens, nervina, anodyna. Prodest in para- lysi, hemiplegiá, tremore et contractione membrorum. Usus frequentior foliorum externus.
—	— —	—	
梲	— —	— ngực ngục, <i>Bignonia indica</i> .	
季	— —	— nguyệt quí, <i>Murraya paniculata</i> .	

鱧	— — —	— nguyệt quý tàu, <i>Murraya exotica</i> .	
羝	結 櫛	— nhãn cốt dẻ, <i>Nephelii species</i> . (d.)	Baccæ inedules.
	— —	— nhãn,	} <i>Nephelium longanum</i> . Pulpa dulcissima, edulis.
眼	龍	— Long nhãn,	
匹	梗	— nhành ba, <i>Gemella trifolia</i> . (d.)	
	檄	— nhàu, <i>Morinda citrifolia</i> .	} Virtus foliorum et fructus, calefaciens, emolliens, deobstruens, emmenagoga. In dysuriâ dolorem mitigat et materiam morbosam per urethram pellit
	薔	— nho,	
葡	萄	△ bồ đào,	
菱	薔	— nho rừng nhọn lá, <i>Vitis indica</i> .	} Ex istâ et sequenti specie distillatur ex baccis fermentata spiritus vini sat bonus.
蘿	止	— nho rừng chiá lá, <i>Vitis tomentosa</i> .	
蘿	梅	— nhọc, <i>Euclea pilosa</i> . (d.)	Lignum ædificiis aptum.
	欖	— nhóc, <i>Unona silvatica</i> .	Decoctum foliorum deobstruit.
	枉	— nhum, <i>Polypodium arboreum</i> . (d.)	Caudex utilis ad conformanda domorum tecta.
	祝	— nhút, <i>Octarillum fruticosum</i> .	
	弩	— nõ, <i>Syzygium odoratum</i> .	
論	襖	— nỳ áo tròn, <i>Eclipta prostrata</i> .	
	縷	— nỳ dây, <i>Galeola nudifolia</i> . (d.)	Ad tingendum colore fulvo utuntur.
	菲	— nứa, <i>Tacca pinnatifida</i> .	Radix seu tuber edulis.
	蜜	— nút mật, <i>Ziziphora siliquosa</i> .	
	藥	△ ô dước, <i>Laurus myrrha</i> . (V. dầu dướng.)	
	櫛	— ô rô, <i>Ilex aquifolium</i> .	Emolliens, resolvens, externè applicatur.
	蔦	— ô rô, <i>Dilivaria ebracteata</i> .	Radix calefaciens, attenuans, diuretica.
生	三	△ ô tam sin, <i>Indigofera rotundifolia</i> .	
	椶	— ôi, <i>Psidium pyriferum</i> .	} Utriusque speciei fructus edules sunt. Radix et tenera folia sunt adstringentia, prosuntque ad cohibendos fluxus ventris et ad roborandum stomachum.
稜	椶	— ôi rừng, <i>Psidium pomiferum</i> .	
	椶	— ôi, <i>Zanthedeschia occulta</i> .	
	楛	— ớt, <i>Capsicum frutescens</i> .	} Virtus baccarum cujuscumque speciei, calefaciens, incidens, stomachica. Capsicum in condimento salubre, in ore utens, in naribus sternutatorium. Virtus ipsorum laudatur sicut piper, zingiber et sinapis ad evincendum pertinaciam febrium intermittentium.
鱧	—	— ớt tàu, <i>Capsicum annuum</i> .	
蘿	論	— ớt tròn lá, <i>Capsicum baccatum</i> .	

栝 杷	— — pha nàu, <i>Crataeva marmelos</i> .	{ Eructus esculentus, nondum perfectè maturus ad verè alvi profuvium et dysenteriam valet, sed maturus alvum leniter laxat. Ipsi putamen tostum et in aquà coctum per modum thai, aquam refrigerantem et salubrem præbet.
經 拋	— — phao lưôi, <i>Tetranthera tersa</i> .	
楡 莛	— — phât dũ, <i>Dracæna ferrea</i> .	Liquum ad tigna edificiorum idoneum.
瓜	— — qua, <i>Trichosanthes pilosa</i> .	
— 鳩	— — qua qua, <i>Bryonia Cocincinensis</i> .	
槁	— — quao, <i>Bignonia longissima</i> . (d.)	
桂	— — quế, <i>Cinnamomum aromaticum</i> .	{ Calefaciens, cordialis, corroborans, utilissimum in diabete senili ex debilitate et frigore ortà.
梲	— — quế rãnh, <i>Cinnamomum culitlawan</i> .	
落 櫪	— — rác, <i>Rhamnus scandens</i> .	{ Virtus paulò minor præcedenti. Uusus in condimentis frequens.
詔 繚	— — rạch, <i>Bosea cannabina</i> .	
繚 葦	— — rạch chiểu, <i>Trema cannabina</i> . (d.)	Ex cortice extrahuntur fila pro storeis.
蔞 蔞	— — ráy leo, <i>Pothos scandens</i> .	{ Folium diureticum, folia contusa cum urinà vel aceto externè apposita, breviter sanant contusiones, sanguinis grumos dissolvunt.
蔞 蔞	— — râm, <i>Phillyrea indica</i> . (d.)	
蘿 藦	— — ran, <i>Scutula scutellata</i> .	
— 槲	— — rãng lá, <i>Asplenium scolopendrium</i> . (d.)	Fronde ad tegendas domos.
— 葉	— — rãng, <i>Cynometra pinnata</i> .	Nucleus est oleosus.
— 葉	— — ráo ráo, <i>Berchmeia Loureiriana</i> .	{ Radix decocta, deobstruens, diuretica. Vi heroicà agit contra hydropem et obstructions rebelles.
巴 止	— — rát chiá ba, <i>Callicarpa triloba</i> .	
龍 輶	— — rát long, <i>Cissus Cocincinensis</i> .	
蘿 輶	— — rát nhỏ lá, <i>Fusanus pedatus</i> .	
貓 鬚	— — râu mèò, <i>Trichostema spirale</i> .	
薑 良	— — riếng, } <i>Alpinia galanga</i> .	{ Radix et semen sunt calefacientia, incidentia, stomachica, sternutatoria. Prosunt in colicà, pituitosà, diarrhè, vomitu, singultu.
薑 良	— — Δ cao lương cương, }	
— 龍	— — rong, <i>Utricularia aurea</i> .	
— 龍	— — rong, <i>Fucus uvarius</i> . (d.)	
雜 論	— — rong tròn lá, <i>Villarsia indica</i> .	{ Purgans, resolvens, emmenagoga. Valet in dolore ventris et suppressione lochiorum. Florum succus tingit colore roseo, coccineo aut violaceo.
更 條	— — rum điểu cánh, <i>Carthamus tinctorius</i> .	

檣梁	— sa ké, <i>Artocarpus incisus</i> .	{	Supplere pani potest, coctus cum carne suilla habet bonum saporem.
鉗菱	— sam côm, <i>Smilax caduca</i> . (d.)		
產	— sãn, <i>Jambolifera resinosa</i> .		Decocto radice imbuuntur retia et funes.
檣瑚	— sãn hô xanh, <i>Euphorbia tirucalli</i> .		Virtus caustica, humor lactescens excrecat.
性	— sanh, <i>Ficus religiosa</i> .		
梓	— sao, } <i>Tectona grandis</i> .	{	Lignum optimum adversus teredinem et formicas albas, et contra nimium humorem perstat incorruptum.
楠	— nam, }		
槎	— sây, <i>Aira arundinacea</i> .		
槐愁	— sêu đầu, }	{	Incidens, deobstruens. Internè cautè utenda. Externè tam folia quam radix valent contra scabiem, pruritus ferium et lepram, eadem folia minutim incisa, ulcera sanant.
煉柳	△ xuyên luyên, }		
稜槐愁	— sêu đầu rừng, <i>Brucea sumatrana</i> .	{	Radix et drupula sunt diaphoretica, alexiteria, antifebrilia, anthelmintica.
狉	— sêu đầu chuột, <i>Budleia asiatica</i> .	{	Ex drupis cum orizà glutinosà confectis formantur pillule adversus dysenteriam.
茹穆	— sim nhà, <i>Myrtus tomentosa</i> .		Bacca esculenta.
欬稜	— sim rừng lớn, <i>Eugenia dumetorum</i> .	{	Baccæ edules. Cortex, folia, fructus adstringunt, exsiccant, conveniunt in fluxibus immodicis ventris, uteri. Decoctum baccarum cum gummi laccà prodest in ulceribus et laxitate gengivarum.
純	— sim rừng nhỏ, <i>Eugenia zeylanica</i> . (d.)		
筴楊	— so đũa, <i>Cynauchum fuscum</i> .		
欖	— sòi, <i>Eugenia nervosa</i> .		
紫	— sòi tiá, }	{	Arbor magna lignum foco præstans.
耽吒	— cha đăm, }		
崙	— son, <i>Penæa nitida</i> .		
山	— sơn, <i>Gnaphalium indicum</i> .	{	Fit panis sagu ex trunco hujusmodi palmæ, saltem apud Tonkienses.
歲	— sơn tué, <i>Cycas circinalis</i> .		
橙	— sơn đượg, <i>Erythrina fusca</i> .		
椽	— sơn già, <i>Commia Cocincinensis</i> .	{	Gummi album ipsius est emeticum, purgans, prudenter administratum valet in rebelli hydropo et obstructionibus.
栗	— sơn lứt, <i>Lycium Cocincinense</i> . (d.)		
查	— sơn tra, }	{	Fructus maturus substringens, stomachicus. Frequens illorum fructuum usus in anorexiâ, dysenteria, et tenesmo phlegmaticis, et in purgatione lochiorum nimia et dolorifica.
子驕當	△ đàng kiêu tứ, }		
橙	— sôp, <i>Nuclea cadumba</i> .		Folia ejus sunt esculenta.
緯	— sôt, }	{	Radix et inferior caulis resolvunt, deobstruunt, antifebriles sunt. Apostemata et inflammationes tam internas quam externas resolvunt. Febres intermittentes, diuturnas, sæpè extinguunt, obstructiones viscerum reserant.
縹	— gãm, }		
	— } <i>Gnetum scandens</i> .		

杭	—	— sung, Ficus sycomorus. (d.)	
鱣	—	— sung tàu, Ficus carica.	Fructus edulis.
珠	—	— sung chus, Hibiscus Surattensis.	{ Foliis acidis condiuntur cibi; in cataplasmate juvant ad dissolvendos tumores duros et pustulas.
菱	—	— sững, } Xanthoxylon nitidum.	{ Radix calefaciens, diaphoretica, emmenagoga. Prodest in febribus ephemeris et intermittentibus; menses, lumbaginem et dolores rheumaticos solvit.
力黃	—	Δ huỳnh lực, }	
樓	—	— sững trâu, Tabernæ montana bufalina.	
麥	—	— tam lang, Eugenia acutangula. (d.)	Emolliens, refrigerans. Usus potissimum externus. Cataplasma resolvit tumores lenitque dolores mamillarum; convenit in erisipelate: succus foliorum prodest in ophthalmiâ; gargarisma dolores et inflammationem faucium mitigat.
七	—	— tam thất, Cacalia bulbosa.	{ Virtus valvarum leguminis, attenuans, stimulans, purgans. Prodest ad educendam pituitam et humores crassos. In sternutatoriis et suppositoriis exercet vires contra apoplexiam et paralysem.
椶	—	— tam vuột, Cicca racemosa.	
角皂	—	— tạo giác, } Gleditschia Sinensis.	
皂	—	Δ nha tạo, }	
榴石	—	— thạch lựu, Punica granatum.	Cortex adstringens. Pulpa refrigerans, diuretica.
櫛	—	— thanh yên, Citrus medica.	Fructus esculentus.
柿	—	— thị, Diospyros ebenaster.	Bacca austero-dulcis.
櫛	—	— thị trâm, Diospyros dodecandra.	Bacca subdulcis, astringens, edulis.
鱣	—	— thiết cốt tàu, Scutellaria albida.	
骨	—	— thiết cốt, }	{ Emmenagoga, consolidans. Usus externus proficuus in ossium fracturis.
蘇	—	— tiá tô rừng, }	{ Resina quæ est terebinthina vulgaris diuretica, mundificans. Diutius cocta, aquâ sæpè mutata prodest in leprâ et phthisi, usus externus in unguentis.
紫	—	— thông, Pinus silvestris.	
桶	—	— thông tàu, Pinus abies.	
鱣	—	— thùy tùng, Artemisia tenuifolia.	
水	—	— thuốc mọi, Tournefortia montana.	Pro pharmaco utuntur incolæ agrestes dicti mọi.
每	—	— thuốc mọi, Phyteuma Cocincensis.	{ Folium antispasmodicum, paregoricum, emeticum, purgans, abstergens, phthiaricum. Externè tumores, ulcera abstergit, vermes necat, scabiem purgat.
啞	—	— thuốc ăn, Nicotiana fruticosa.	{ Folium et radix febres tertianas et quatruiduanas expellit. Excitat vomitum si cruda assumatur.
山	—	— thương sơn, Dichroa febrifuga.	{ Folium stomachicum, pulmonicum. Sitim et vomitum cohibet. Oris et faucium ulcera sanat.
常	—	— ti ba diệp, Eriobotrya japonica.	
葉	—	— tổ diá, Entada pusætha.	
芭	—	— tra, Thespesia populnea.	
卑	—	— tra làm chiếu, Paritium tiliaceum.	
祖	—	— trác bá diệp, Tuja sphaeroides.	{ Folium refrigerans, laxans, decoctum valet in ardore febrili, dysuriâ. Externè in partu difficili.
查	—		
詔	—		
濫	—		
葉	—		
百	—		
側	—		

齋	—	— trai, <i>Lantana racemosa</i> .	
籬	—	— trây, <i>Calamagrostis spigejos</i> .	
屢	—	— trãi, <i>Croton lanatum</i> . (d.)	
欖	—	— trâm, <i>Melaleuca leucadendra</i> .	} Folium attenuans, stomachicum, diureticum, emmeagogum. Valet in obstructione hepatis, hydrope, debilitate ventriculi, difficultate respirationis, mentium, loquiorum suppressione.
隸	—	— trâm dâ, <i>Entadæ puzæthæ</i> varietas.	
楷	—	— trâm, <i>Psidium nigrum</i> .	
梲	—	— trâm bô, <i>Eugenia corticosa</i> .	Cortex incidens, deobstruens, diaphoretica.
雍	—	— trâm ung, <i>Tricarium Cocincinense</i> .	Drupa esculenta.
椰	—	— trâm ná, <i>Polycosus bipinnata</i> .	Lignum humiditati et vermibus resistens.
毛	—	— tróc mao, <i>Salacia Roxburghii</i> .	
提	—	— trâu, <i>Piper betel</i> .	Calefaciens stomachicum, balsamicum, vulnerarium.
牙	—	— trê là ngà, <i>Arundo maxima</i> .	
羅	—	— trê núa, <i>Arundo fax</i> .	
柳	—	— trê ri, <i>Arundo agrestis</i> .	Ex illâ formantur faces viatorum.
柳	—		
啜	—		
園	—	— trê vừn, <i>Bambosa arundinacea</i> .	} Folia refrigerant, emolliunt. Eorum decoctum prodest in febribus, tussis, dolore gutturis. Cortex tenuis rasus blandâ adstringit; prodest in caloribus internis, hæmorrhagiâ, fluxu menses immodico, vomitu, nausea. Radix et gemmæ resolvunt, diuresim ac diaphoresim promouunt, conueniunt in obstructionibus, difficultate urinae, doloribus vagis ac venereis. Ex radicis Bambu recentis foliorum tabaci ac pipetis betel. partibus aequalibus, per multos dies in oleo maceratis, fit unguentum ad tumores duros resolvendos.
竹	—	— trúc, <i>Arundo piscatoria</i> .	
蒼	—	— trun, } <i>Quisqualis indica</i> .	} Astringens, anthelmintica, nephritica. Nuclei prosunt contra vermes et rachitem puerorum.
君	—	△ sớ quân tử, }	
使	—	— trường sinh, <i>Justicia nigricans</i> .	
生	—	— trường trường, <i>Pedicellia oppositifolia</i> .	
長	—		
根	—		
溪	—	— trường khê, <i>Aceris species</i> .	
張	—	— trường vi, <i>Lagestræmia indica</i> .	
韋	—	— tu húyt, <i>Gratiola stricta</i> . (d.)	
益	—	— từ bi, <i>Pluchea dioscoridis</i> .	Folia tonica, cephalica.
蒨	—	△ huỳnh bì, <i>Cookia punctata</i> .	Fructus esculentus.
慈	—	— uất o, } <i>Randia horrida</i> .	
皮	—	— mo tró, }	Bacca nigra, inutilis.
黃	—		
鬱	—		
烏	—		
鬱	—		
櫨	—		
模	—		

戰梔	—	— úp chén, <i>Mimosa pilosa</i> .	
蘿 梔	—	— ươi dài lá, <i>Sterculia lanceolata</i> .	
蘿 論	—	— ươi tròn lá, <i>Sterculia grandiflora</i> .	
榮	—	— vang, <i>Jasminum nervosum</i> .	Attenuans, deobstruens.
榮	—	— vang, } <i>Caesalpinia sappan</i> .	{ Attenuans, resolvens. Decoctum ligni ad dissolvendum sanguinem coagulatum, et ad promovenda lochia et menses valet. Tingit colore rubro.
木 蘇	—	△ tò mộc, }	
楊 鑽	—	— vàng dang, <i>Coculus fibraurea</i> .	{ Radix et inferior caulis est resolvens, deobstruens, diuretica. Ex caulibus contusis, decoctione extrahitur color flavus.
稜	—	— vàng dè, <i>Laurus sassafras</i> . (d.)	{ Diuretica, diaphoretica, sudorifica, purificans. Decoctum valet in Rheumatismo.
露	—	— vàng ló, <i>Procris Cocinensis</i> .	
蒞	—	— vàng nhữ, }	{ Purgans, hydragoga, emetica. Valet in hydropo arnasacè, tenuè, cachexià. Vis emetica tollitur macerando hoc gummi in aceto. Pictoribus ministrat colorem flavum et viridem jucundum.
黃 陳	—	△ trần hùnh, }	
梔	—	— vãi, }	Bacca dulcis, sapidissima.
枝 離	—	△ ly chi, }	
葛 菴	—	— váy cát, <i>Urena procumbens</i> .	
詔	—	— váy chiểu, <i>Urena monopetala</i> .	
箒	—	— váy chổi, <i>Sida acuta</i> .	{ Radix et folium sunt emollientia, anodyna. Externè valent contra tumores resolvendos.
錢 銅	—	— váy đồng tiền, <i>Sida alnifolia</i> . (d.)	Folia mucilagine abundant, virtutem malvæ possident.
翹	—	— váy lông, <i>Urena lobata</i> .	
施	—	— váy thi, <i>Malva tomentosa</i> .	
沃	—	— váy ốc, <i>Urena sinuata</i> .	{ Virtus foliorum, florum et fructuum: resolvens, emolliens, anodyna. Usus præcipuè in affectionibus pectoris, renum ac vesicæ.
— 鯤	—	— váy ốc, <i>Phyllanthus squamifolia</i> .	
丐 棹	—	— ve ve cái, <i>Hedisarum lineare</i> . (d.)	Radix deobstruens, emmenagoga, cibi appetentiam excitans.
特	—	— ve ve đực, <i>Ornithopus ruber</i> . (d.)	
鴉 蓋	—	— vôi vôi, <i>Strophanthus scandens</i> .	{ Folia contusa maximè conducunt ad majores anthraces vel resolvendos vel suppurandos. Decoctum foliorum deobstruit.
—	—	— vôi vôi, <i>Tiaridium indicum</i> .	
綵 橘	—	— vỏ giẻ, <i>Unona silvatica</i> .	
檳	—	— vông, }	{ Antifebrilis, mundificans, antipatridinosa. Decoctum corticis valet contra febres intermittentes. Folia purgant ulcera, et prosunt in odontalgia.
皮 桐 釋	—	△ thích đồng bì, }	
獠 乳	—	— vú chó, }	{ Exsiccata folia idonea sunt ad polienda parva opera lignea vel eburnea.
鷓 鴒	—	— ngỗng, }	
樟	—	— vừng, <i>Barringtonia acutangula</i> .	Folia acida et edulia, lignum foco aptum.

鶴 攀	—	— vút diều, <i>Uvaria uncata</i> .	
枳	—	— xoài, <i>Mangifera indica</i> .	} Varietas mangarum. Bacca esculenta, salubris, in aliquibus speciebus dulcis, in aliis parùm acida, plus vel minus grata.
灰	—	— xoài hôi, <i>Mangifera fetida</i> .	
獐	—	— xoài voi, <i>Mangifera elephantina</i> .	
柯 櫻	—	— xoài anh ca, <i>Mangifera Siamensis</i> .	
馭	—	— xoài ngựa, <i>Mangifera equina</i> .	
賤	—	— xoài mút, <i>Mangifera sugenda</i> .	
林 梘	—	— xoài cà lăm, <i>Mangifera balba</i> .	
欬 鮚 葛	—	— xương cá lớn lá, <i>Fagus Cocincinensis</i> .	
蘿 蘿 螿	—	— xương rồng lá, <i>Euphorbia edulis</i> .	} Folia elixa cum aliis oleribus comedunt indigenæ absque noxâ.
梓	—	— xương rồng rào, <i>Euphorbia nereifolia</i> .	
獄	—	— xương ngực, <i>Desmodoum polycarpum</i> .	
螿	—	— xương rồng, } <i>Euphorbia antiquorum</i> .	
龍 青	—	△ thanh long, }	
(甘)			
坦 草 甘	—	Cam thảo đất, <i>Scoparia dulcis</i> .	
紇 赭	—	— thảo đỏ hạt, <i>Abrus precatorius</i> .	} Semina ovata, nitidè coccinea, maculâ laterali nigerrima, durissima, non edulia. Cardiaca, stomachica, diuretica.
香 松	—	— tùng hương, <i>Michrochloa setacea</i> .	
花 竹	—	— trước hoa, <i>Dianthus Sinensis</i> .	
杞 枸	—	Câu khỉ, <i>Lycium barbarum</i> .	} Bacca tonica, analeptica, cephalica. Usus in infusione vini vel aque. } Radix astringens, vulneribus imposita sanguinem sistit. Prodest in gonorrhœâ et fluore albo.
脊 狗	—	Câu tích, <i>Polypodium Baromez</i> .	
樓 啞 碑 稷	—	Châm bia ăn trâu, <i>Derris pinnata</i> .	Radix supplet arecæ.
瀾	—	Châm bia trơn, <i>Restiaria cordata</i> . (d.)	Ex cortice faciunt faces et funes igniarios.
蘿 欬 藍	—	Châm lớn lá, <i>Adenestemma tinctorium</i> .	Folia contusa dant optimum colorem cœruleum.
— 纈 —	—	— nhỏ lá, <i>Indigofera tinctoria</i> .	} Folium resolvens, abstergens, cum cucurmâ fit unguentum pro contusionibus et ulceribus. Folia macerata dant indicum verum.
南 安 茶	—	Chè an nam, <i>Thea Cocincinensis</i> .	
膳	—	— tàu, } <i>Thea viridis</i> .	} Sinenses tribuunt ipsi miras virtutes quas supervacuum esset referre.
—	—	Trà tàu, }	
油	—	— dầu, <i>Thea oleosa</i> .	Ex seminibus extrahitur oleum.

花執枝	Chi chấp hoa, <i>Hypoetes purpurea</i> .	
棱 — 鷓鴣	Chim chim rừng, <i>Sterculia fetida</i> .	{ Folia et cortex aperientia, pellentia, diuretica, valent in hydrope, rheumathismo, scabie.
特蒂	Chối đực, <i>Phyllanthus Cocincinensis</i> .	
楣蘿楣珠	Chua me lá me, <i>Biophytum sensitivum</i> .	
止 — —	— me ba chiá, <i>Oxalis corniculata</i> .	Herba refrigerans, antiscorbutica.
(桎)	Chuối, <i>Musa seminifera</i> .	{ Musarum varietas. Major pars musarum est edulis et plus vel minus sapida.
香婆 —	— bà hương, <i>Musa odorata</i> .	
侈 —	— đá, <i>Musa agrestis</i> .	
遊 —	— du, <i>Musa nana</i> .	
蜜 —	— mật, <i>Musa mellis</i> .	
每 —	— mọi, <i>Musa barbarica</i> .	
莛 —	— sứ, <i>Musa domestica</i> .	
艸 —	— tàu, <i>Musa uranoscopos</i> .	
稍 —	— tiêu, <i>Musa digestiva</i> .	
鴉 —	— voi, <i>Musa corniculata</i> .	
蘿止泐餅	Cơm nguội chiá lá, <i>Ficus simplicissima</i> .	
(鞞)	Cỏ.	
蜥捕鞞	Cỏ bò xít, <i>Sphaeranthus Cocincinensis</i> .	{ Herba emolliens, refrigerans. Usus externus valet in cataplasmate pro tumoribus mamillarum.
邊擺牙 —	— chạy bãi biển, <i>Spinifex squarrosus</i> .	
紫织 —	— chỉ tiá, <i>Eleusine indica</i> .	
鼻 — —	— chỉ trắng, <i>Dactyloctenium Ægyptiacum</i> .	
蔘 —	— chông, <i>Pheleum Cocincinense</i> . (d.)	{ Tuber diureticum, emmenagogum, vulnerarium. Valet in hydrope, affectibus frigidis uteri et nervorum. Adstrictionem ventris solvit. Ad nigridem tostam et cum vino potum, fluorem album cohibet et ulcera uteri detergit.
密祝 —	— chuốc mật, <i>Anatherum muricatum</i> .	
句 —	— cú, } <i>Cyperus hexastachyos</i> .	
附香 —	△ hương phụ, }	
折句 —	— cú chít, <i>Cyperus pumilus</i> .	
臘 — —	— cú lép, <i>Cyperus compressus</i> .	
荳 —	— đấng, <i>Mollugo spargula</i> .	
葵靚 —	— đò đọt, <i>Orthopogon crus galli</i> .	
公騷 —	— đuôi công, <i>Eriocaulon quadrangulare</i> .	

拾	—	đuôi hùm, <i>Pluchea hirsuta</i> .	
鱧	—	đuôi lươn, <i>Schænus ruber</i> .	
鳳	—	đuôi phụng, <i>Poa Sinensis</i> .	
續	—	dây, <i>Agrostis capillaris</i> .	
蓬	—	đều đều, <i>Schænus coloratus</i> .	
鴉	—	gà, <i>Bobartia indica</i> . (d.)	
計	—	kê, <i>Orthopogon Burmanni</i> .	
筴	—	lùng, <i>Agrostis indica</i> .	
貓	—	lưỡi mèo, <i>Scabiosa Cocincinensis</i> .	{ Mundificans, bechica. Prodest in scabie et pulmonum af-
蝟	—	lưỡi rắn, <i>Hedyotis Heynei</i> .	{ fectibus. Utuntur decocto totius herbæ.
埋	—	may, <i>Andropogon acicularis</i> .	
朝	—	mang châu, <i>Juncus bulbosus</i> .	Radix diuretica, refrigerans.
芒	—	mè, <i>Pharnaceum incanum</i> . (d.)	
蒼	—	mực, <i>Eclipta erecta</i> .	Succus herbæ ad tingendum capillos colore nigro.
墨	—	nọc, <i>Oldenlandia racemosa</i> .	
梅	—	ông, <i>Ischæmum importunum</i> . (d.)	
賽	—	phao lưỡi, <i>Agrostis radiata</i> .	
經	—	rát, <i>Scirpus miliaceus</i> . (d.)	
拋	—	roi ngựa, } <i>Verbena officinalis</i> .	{ Nervina, deobstruens; decoctum prodest in hydropo, cat-
葉	—	△ mã tiên thảo, }	{ plasma in tumore scroti.
馭	—	sâu tôm, <i>Panicum polystachion</i> .	
帥	—	sữa, <i>Phyllanthus urinaria</i> .	Emmenagoga, diuretica.
鞭	—	the, <i>Cotula minima</i> .	
馬	—	thiá thiá, <i>Anthoxanthum pulcher-</i>	
鯨	—	rimum.	
漉	—	tranh, <i>Rottboellia exaltata</i> .	Culmus utilissimus ad tegendas domos.
波	—	tròn gà, <i>Drosera rotundifolia</i> .	
菴	—	xước, } <i>Pupalia prostrata</i> .	{ Radix resolvens, attenuans, deobstruens, diuretica, emmen-
萋	—	△ ngựa tấ, }	{ goga. Convenit in lumbagine, doloribus reumaticis pa-
核	—	Cỏ áo nhỏ cây, <i>Medicago polymorpha</i> .	{ ralysis, obstructionibus hepatis vel uteri.
靴	—		
古	—		
補	—	Cốt toái bô, <i>Polypodium repandum</i> . (d.)	{ Sanguinis crassitiem resolvit, nimium ejus fluxum cohibet.
途	—		{ Ulcera abstergit et eorum vermes necat, ossa fracta con-
骨	—		{ solidat. Prodest in odontalgia.

	矩	Củ.		
	祝矩	Củ chóc, } Arum dracontium.		{ Radix exsiccans, aperiens, incidens. Prodest in morbis pituitosis, sed oportet decoquere illam in aquâ vel in infusione zingiberis et torrere parùm.
	夏半祝	△ bán hạ, }		
	夏半祝	— chóc gai, Pothos lasia.		
	狩祝	— dái chôn, Orchis morio. (d.)		
	蓼蓼	— eó chum, }	{ Commelina medica. }	{ Tuber refrigerans, demuleans, pulmonicum, hepaticum. Prodest in tussi, asthmate, pleuritide, stranguriâ, dysuriâ, catharro falso.
蓼	蓼	△ mạch môn đông, }		
	洒蓼	— eó rài, Commelina tuberosa.		Tubera edulia et sapida.
	行蓼	— hành, Allium cepa.		{ Maturans, pectoralis, diaphoretica, diuretica. In promovendâ diaphoresi maximè excellit.
	蕃蓼	— kiệu, Allium triquetrum.		
	暮蓼	— mộ, }	{ Stephania rotunda. }	{ Emolliens. Valet in tumore et inflammatione mamillarum, si contusum cum pauco sale et semiassum calidè applicetur.
	然子	△ tứ nhiên, }		
	葶葶	— nèn, Allium ascalonicum.		Usus esculentus.
	苧苧	— nhãng, Bryonia heterophylla.		{ Radix et semen resolvant et mundificant. Prosunt in phytisi et dysenteriâ.
	藜藜	— sán dài, }	{ Pachyrrhizus angulatus. }	
	根葛	△ cát căn, }		
	蒜蒜	— tói, Allium sativum.		Attenuans, pectoralis, diaphoretica, diuretica.
	菊	Cúc.		
	鱸菊	Cúc ần tàu, Verbesina spicata. (d.)		Colitor in hortis, et cum acetariis mensis apponitur.
	僭否	— bánh ít tím, }	{ Pluchæ species. }	
鑽	鑽	— bánh ít vàng, }		
	鋸酸	— rãng cưa, Elichrysum Cocincinense.		
	蔦增	— tăng ô, Buphthalmum oleraceum. (d.)		Planta odora, esculenta.
	壽萬	— vạn thọ, Tagetes patula.		
	駮論	Cung kháng tròn trái, Bryonia scabrella.		
	一駮	— kháng dài trái, Melothria indica.		
	香里	Cửu lý hương, Ruta angustifolia.		{ Resolvens, pellens, sudorifica, alexiteria, emmenagoga. Prodest in hysteriâ, epilepsiâ, contagio, suppressione mensium.
	九菊	Đại cúc, Crysanthemum indicum.		
	大菊	Đại hoàng, Rheum palmatum.		{ Purgans, tonica, substringens, antacida, prodest in dysenteriâ, ictero, phthisi, leucorrhœâ, febris lentis.
	黃菊	— hồi, }	{ Stomachica, carminativa. Prodest in vomitu, colicâ, lambagine, rheumatismo, tussi, morbis frigidis et pituitosis.	
	茴角	Bát giác hồi, }		{ Illicium anisatum. }

地	Địa tam thảo, <i>Teucrium polium</i> .	
東	Đông qùi tử, <i>Malva verticillata</i> .	Planta emollicus et laxans.
當	Đương trình độc, <i>Potentilla fruticosa</i> . (d.)	
卮	Đậu.	
薄	Đậu bạc, <i>Dolichos pallidus</i> .	Major pars dolichorum est esculenta.
只	— chl, <i>Sesbania cannabina</i> .	
一	— đái, <i>Phaseolus lunatus</i> .	Esculentus.
一	— dà, <i>Dolichos rufus</i> .	
一	— đen, <i>Dolichos niger</i> .	
一	— đũa, <i>Dolichos Sinensis</i> .	
北	— ké bắc, <i>Phaseolus Tunquinensis</i> .	Semina ovata, pallida, rubro-variegata, edulia sunt.
几	— lang rừng, <i>Grona repens</i> .	
一	— leo vàng, <i>Lotus arabicus</i> . (d.)	
一	— ma, <i>Cassia gallinaria</i> .	
一	— mèo, <i>Marchantus Cocincinensis</i> .	Legumen esculentum sed non salubre.
一	— muống, <i>Cassia tora</i> .	Semina tosta in decocto aquae potum dant salubrem.
一	— muống ăn, <i>Phaseolus mungo</i> .	Semen esculentum.
一	— nành, <i>Soja hispida</i> .	{ Semina elixa aut leviter tosta, tam stomacho quam palato placent.
一	— ngứa, <i>Mucuna prurita</i> .	
一	— nhót, <i>Hedysarum alpinum</i> . (d.)	
一	— rồng, <i>Psophocarpus tetragonolobus</i> .	Legumen sapidum sed caput gravat.
一	— rựa, <i>Canavalia gladiata</i> .	
一	— sắn rừng, <i>Phaseolus tuberosus</i> .	Radix esculenta.
一	— sắn, <i>Cajanus indicus</i> .	{ Radix attenuans, odontalgica. Prodest in chlorosi, faucium inflammatione, fluxu ventris ex crassis humoribus, ani ulceribus, morsu animalium venenatorum.
一	— trắng tàu, <i>Phaseolus vulgaris</i> .	
一	— trâu, <i>Indigofera bufalina</i> .	
一	— tròn, <i>Pisum sativum</i> .	Semen edule.
一	— ván phú yên, <i>Mucuna gigantea</i> .	
一	— ván tiá, } <i>Lablab vulgaris</i> .	Legumen recens sapidum et salubre.
一	— ván trắng, }	

— 椹	— xanh, } Phaseolus radiatus.	{ Semen resolvens, diureticum. Prodest in hydropo, cephal-
荳綠	△ lục đậu, }	algia, visus debilitate.
— 稜	— xương rừng, Conyza pubigera.	
蔞	△ Đinh lịch, Nasturtium Sinense.	{ Diureticum, antiscorbuticum. Prodest in hydropo, et tumi
		iaveteratâ. Phlegma viscosum dissolvit.
(續)	Dây.	
— 蚯	Dây bươm bươm, Lonicera Loureiri.	Creditur imprimis flos, resolvens, mundificans.
紹	— chiu, Seguieria Asiatica.	
— 棘	— chiu trái, Trachytelia calligonum.	
當	— đinh đàng, Penæa scandens.	
— 煤	— di mỏ, Ceropægia tuberosa.	
— 給	— hay, Crotalaria scandens.	
— 花	— hoa chổi, Floscopa scandens.	{ Flos parvus, dilutè violaceus, pedunculo proprio brevissimo,
— 契	— khế, Thysanus palala. (d.)	spicis tenuibus, rigidis, fasciculatis, in formam scopæ fas-
— 撈	— lười trâu, Stapelia Cocincinensis. (d.)	tigatis.
— 縷	— mối trôn, Stephania longa.	
— 縷	— rệp, Cephalanthus procumbens.	
— 臍	— ruột gà, Spermacoe fluxuosa.	
— 椹	— xanh, Apocynum reticulatum. (d.)	
—	— xanh, Cocculus nephroia.	
— 蔸	— xanh vuông, Vitis quadrangularis.	
— 欖	— xốp xốp, Ficus pumila. (d.)	
(柚)	Dâu.	
— 每	Dâu mọi, Morus atropurpurea.	{ Bacca acridulcis, edulis, colitur etiam ad nutriendos bom-
— 醞	— rượu, Morella rubra.	byces.
— 仕	— sé đé tâm, Morus Indica.	{ Fructus palato gratus, si ponatur in vasis terreis tunc post
— 膳	— tàu, Morus alba.	fermentationem elicitur vinum sapore et odore non con-
— 來	Dâu lai, Aleurites triloba.	temnendum.
— 止	Dom áo ba chĩa, Bryonia stipulacea.	Bacca edulis. Folia ad nutriendum bombyces.
— 五	— ác ngũ chĩa, Coccinia Indica.	{ Folia ad nutriendos bombyces. Cortex et radix sunt aper-
		ientia, diuretica, anthelminthica: prosunt in hydropo, tussi,
		morsu serpentum, vermibus et tæniâ.
		Ex nucleis abundans exprimitur oleum.

猶茶	Đưa chuột, <i>Cucumis sativus</i> .	Fructus Saporis sub-fatui.
銅一	— gang, <i>Cucumis melo</i> .	Esculentus.
匏一	— hấu, <i>Cucurbita citrullus</i> .	
歪茄	Dừa nhà trời, <i>Trichosanthes scabra</i> .	
王蘇	Gai ma vớng, } <i>Tribulus lanuginosus</i> .	Semen adstringens; prodest in hæmorrhagiâ narium, dysenteria et aliis Sanguinis profluviis; gargarisma valet in faciditate gengivarum, ulceribus, inflammationibus oris et gutturis.
蔡蒨	△ Bạch tật lê, }	
白		
(蝦)	Ha.	
艸苦	Ha khô thảo, <i>Celosia margaritacea</i> .	{ Attenuans, resolvens, prodest in inflammationibus, ulceribus, scabie.
南葛	Hà thủ ô nam, <i>Apocynum juvenas</i> . (d)	{ Creditur à medicis indigenis, longo ejus usu homines senescentes ad juventutem redire.
巢蘭	Hác lớn, <i>Bletia Tankervillea</i> .	{ Herba in decocto est refrigerans, adstringens; valet contra sputum sanguinis, dysenteriam, et mensium fluxum immodicum.
漢	△ Hán sau sào, <i>Capsella bursa pastoris</i> .	
仁杏	△ Hạnh nhơn, <i>Amygdalus communis</i> .	{ Virtus nucleorum amarorum est anodyna, eccropotica, diuretica, emmenagoga; prosunt in hydrope, tussi, alvi et mensium difficultate.
艸蓀	Hệ tà, } <i>Allium odorum</i> .	Ad condiendos cibos utuntur.
菲菜	△ Phí thể, }	
連黃	Hồ hoàng liên, <i>Borkhausia repens</i> .	Radix deobstruens, antifebrilis.
薄蘿	△ Hồ la bạc, <i>Daucus carota</i> .	{ Herba et radix sunt aperientia, diluentia, diuretica. Semina carminativa.
香藿	Hoác hương, <i>Betonica officinalis</i> .	Folium calefaciens, tonicum, stomachicum.
謹紅	Hồng cân, <i>Hibiscus rosa sinensis</i> .	{ Folia et radix, emollientia, anodyna; prosunt in stranguria, dysuria; dolores nephriticos mitigant, alvum laxant, inflammationem tonsillarum et oris per gargarisma leniunt.
碧一	— cân biếc, <i>Hibiscus syriacus</i> .	
獻一	— hiến, <i>Amaranthus tricolor</i> .	
門一	— môn, <i>Orchis latifolia</i> . (d.)	
花戎	— nhung hoa, <i>Dianthus caryophyllus</i> .	
開嘑	△ Hú muôn, <i>Pergularia divaricata</i> .	
(花)	Hoa.	
合耶花	Hoa da lạp, <i>Magnolia coco</i> .	{ Integer flos subrotundo-trigonus, figurâ similis fructui drapaceo Palmæ cocos; indè nomen vernaculum Fula coco, quo Macai vocari solet, colitur in Cocincinâ ob pulchritudinem et odorem floris.
木顛	— den mộc, <i>Bragantia racemosa</i> .	
堂海	— hải đằng, <i>Vinca rosea</i> .	
菱誑紅	— hồng cường gai, <i>Rosa indica</i> .	

律	—	—	—	hồng lợt, <i>Rosa spinosissima</i> .	
艚	—	—	—	hồng tàu, <i>Rosa centifolia</i> .	
小	—	—	—	hồng tiêu, <i>Rosa Nankinensis</i> .	
鼻	—	—	—	hồng trắng, <i>Rosa alba</i> .	
蕙	—	—	—	huệ, <i>Polianthes tuberosa</i> .	
友	—	—	—	khóm, <i>Athamanta macedonica</i> .	{ Sive planta sive semina sunt diuretica, emmenagoga, carminativa.
菜	—	—	—	lài, <i>Jasminum sambac</i> .	{ Hæc planta in deliciis habetur à magnoibus, quos allicit præstantiâ odoris, nulli florum cedente.
艚	—	—	—	lài tàu, <i>Jasminum arborescens</i> .	{ Colitur in Cocincinâ, ubi, partim præcisâ, partim eleganter flexis ramulis, fit arbuscula pulchra et pretiosa.
蘭	—	—	—	lớn tàu, <i>Cymbidium ensifolium</i> .	
紫	—	—	—	lớn tia, <i>Epidendrum tuberosum</i> . (d.)	
里	—	—	—	li, <i>Pergularia odoratissima</i> .	
西木	—	—	—	mộc tây, <i>Olea fragrans</i> .	
西	—	—	—	mông gà, <i>Celosia cristata</i> .	{ Substringens: reprimat fluxus ventris et fluorem album; utuntur seminibus semitostis.
鷓	—	—	—	nữ ngày, <i>Gomphrena globosa</i> .	
時	—	—	—	phấn, } △ Yên chi hoa, } <i>Mirabilis jalapa</i> .	{ Hydragoga, purgans, valet imprimis ad aquam evacuandam in hydropo anasarca.
花	脂	—	—	phấn, <i>Reseda Cocincinensis</i> .	
		燕	—	phụng, <i>Poinciana pulcherrima</i> .	
		鳳	—	phê duông, <i>Hibiscus mutabilis</i> .	Eadem virtutes ac rosa sioensis. V. hồng càn.
		葵	—	quế, <i>Rosa cinnamomea</i> . (d.)	
		葵	—	qùi, } △ Nhật qùi, } <i>Heliantus Cocincinensis</i> .	{ Ex seminibus confici potest farina et extrahi oleum, et ex cortice extrahi possunt filamenta pro funibus.
		日	—	sen, <i>Nelumbium speciosum</i> .	{ Radix et semina sunt esculenta et salubria, refrigerant et roborant. Valent contra sitim, vomitum, diarrhoeam, tenesum et nimium calorem internum.
		蓮	—	sôi, <i>Chloranthus inconspicuus</i> .	
		蕊	—	sứ nam, <i>Michelia champaca</i> .	
		南	—	sứ trắng, <i>Plumeria acuminata</i> .	
		鼻	—	tị ngô, <i>Pentapetes phænicea</i> .	
		午	—	xiêm gai, <i>Vachellia farnesiana</i> .	
		已	—		
		菱	—		
		暹	—		
		黃	—	Huinh.	
		栢	—	Huinh bá, <i>Pterocarpus flavus</i> .	{ Cortex resolvens, vulneraria. Quidam dicunt eam prodesse in paralyti. Decocto corticis tinguntur serice colore flavo permanente.
		蘿	—	bá lá, <i>Codiaeum chrysosticon</i> .	

芩	—	cám, Robinia flava. (d.)	Decoctum radicia pellens et antifebrile.
榕	—	đuông, Buxus Sinensis.	
連	—	liên, Chelidonium majus.	{ Radix subadstringens, diaphoretica, deobstruens, ophthalmica. Valet in febribus continuis, malignis et putridis, in dysenteria, ictero, et obstructionibus.
蘭	—	lân, Leucojum capitulatum.	
精	—	tinh, Galium tuberosum.	{ Tubera eduntur cocta vel in farinam redacta. Indigenæ habent ea ut pulmonis et phthysi utilia.
(稽)		Kê.	
替		Kê, Panicum miliaceum.	
苞		Khoai bớu, Oncus esculentus.	Tuber farinosum, edule.
花	—	— cà hoa vàng, Convolvulus scammonia.	Violenter purgans.
郎	—	— lang, Batatas edulis.	{ Tubera sapida, dulcia. Folia etiam tenera et juniores sculi in mensis usurpantur.
廊	—	— láng, Dioscorea cirrhosa.	
露	—	— ló, Dioscorea aculeata.	
埋	—	— mài, } Dioscorea opposita.	{ Varietas Discoscorearum. Radix esculentus Bulbus salubris, esculentus. Creditur valere contra phthisim et alios morbos pulmonum.
山	—	△ Sơn dược, }	Usus esculentus.
藥	—	— ngà, Dioscorea eburnea.	Radix bulbosa salubris et nutritiva.
牙	—	— tiá, Dioscorea alata.	Tuber edule, Europæis non tam salubre.
紫	—	— tử, Convolvulus mammosus.	Tubera edulia ut Batatæ.
慈	—	— xiêm, Ipomæa tuberosa.	
暹	—		
花東欵		Khôn đông hoa, Tussilago farfara.	{ Tota planta et im primis flores sunt pulmonici, expectorantes. Prosunt in tussi, asthmate, phthisi, faucium inflammatione et dolore.
鑽	—	Khô sâm hoa vàng, Pongamia glabra.	
僭	—	Khô sâm hoa tím, Robinia amara. (d.)	{ Radix attenuans, roborans, exsiccans. Prodest in fluxu ventris diuturno, stomachi debilitate, obstructionibus mesenterii et uteri: humores crassos compescit.
菊金		Kim cúc, Pyrethrum parthenium.	Flores sunt diaphoretici, cephalici, ophthalmici.
柄龍	—	— long bánh, Diclysteria Burmanni.	
染	—	— long nhuộm, Peristrophe tinctoria.	Folia viridi colore telas imbuunt.
花銀	—	— ngân hoa, Lonicera Loureiri.	Virtus creditur eadem quæ subsequenteris.
鱧	—	— ngân tàu, Lonicera contusa.	Virtus imprimis florum, resolvens, diuretica, mundificans.
鳳	—	— phụng, Diphaca Cocincinensis.	

南芥荆	Kinh giới nam, <i>Origanum syriacum</i> . (d.)	} Virtus spicarum utriusque speciei est pellens, sudorificæ, emmenagoga. Prodest in febre catarrhali et in vertigine. Exterius mundat scabiem.
膳 — —	— giới tàu, <i>Origanum heracleoticum</i> . (d.)	
花相結	△ Kiết tương hoa, <i>Viola odorata</i> .	} Folium emolliens, flos pectoralis, anodynus. Semen purgans, diureticum, sub-emeticum.
蘿	Lá.	
莽蘿	Lá buồn, } Pandanus lævis.	} Folia alba et nitida, pulchre aptantur ab indigenis ad erigenda dissepimenta cubilium, texenda cymbarum vela, &c.
蘭 —	Lá khay, }	
容 —	— dong, <i>Phrynium capitatum</i> .	} Utuntur ad involvendum placentas. Eadem folia tenera necdum explicata immergunt spiritui vinoso oryzae vel sacchari triplici aquâ diluto, ut fiat acetum.
脍蜜 —	— mật cật, <i>Elæocarpus tectorius</i> .	
囉衣多 —	— Đa y ót, <i>Eupatorium ayapana</i> .	} Folia decocta et cum saccharo in modum thei sumpta valent adversus sanguinis sputum; eadem folia viridia minutatim concisa et incisioni membrorum apposita sanguinem cohibent.
沙 —	— sa, <i>Cymbopogon schænanthus</i> .	
核生 —	— sinh cây, <i>Bryophyllum calycinum</i> .	Ad tegendas domos, cymbas et similia utuntur.
樺中 —	— trung quân, <i>Bembix tectoria</i> .	Ex culmis sectis fiunt Storeæ.
詔濫落	Lác làm chiếu, <i>Cyperus distans</i> .	} Subadstringens.
遺蘆	Lách khến, <i>Diaphora Cocincinensis</i> .	
寶靈	Linh thật, <i>Trapa bicornis</i> .	} Utraque physalis est refrigerans et diuretica.
錄泊駱	Lô bạc thau, <i>Argyreia obtusifolia</i> .	
菜角鹿	Lộc giác thể, <i>Clavaria muscoides</i> . (d.)	} Semen sat notum.
膳條蘭	Lơn điều tàu, <i>Tritillaria lanceolata</i> .	
巧 — 屢	Lu lu cái, <i>Physalis angulata</i> .	} Varietas. Omnes species oryzae nutriunt non minus quam triticum. Glutinosa palato gratior quàm stomacho. Vinum ex eadem distillatum est sapidum. In re medicâ bonum dat conglutinans contra fluxum ventris, maximè dysentericum. Ex seminibus tostis addito melle, fit lenimentum, quo ulcera sordida et humida exsiccantur et mundantur.
翻 — —	— lu lông, <i>Physalis pubescens</i> .	
籴	Lúa, <i>Oryza sativa</i> .	} Radix subadstringens. Caulis, rejectis geniculis, pellens, diaphoreticus.
麵籴	Lúa mì, <i>Triticum</i> .	
務正 —	Lúa chính mùa, <i>Oryza communissima</i>	
糝 —	— tháng tám, <i>Oryza præcox</i> .	
體 —	— rầy, <i>Oryza montana</i> .	
糲 —	— nếp, <i>Oryza glutinosa</i> .	
麻	Ma.	
黃蔴	Ma hoàng, <i>Equisetum arvense</i> .	

蹄馬	△ Mã đề, } Plantago Loureiri.	} Refrigerans, subadstringens, abstergens, vulneraria, diuretica, ophthalmica; decocto seminum leviter contusorum licet uti ad diuresim promovendam. Succo foliorum melle condito, medentur tenesmo et fluxui sanguineo.
前車	△ Xa tiền, }	
南苜蓿	Mạch môn nam, Zannichellia tuberosa. (d.)	
芽	△ — nha, Hordeum vulgare.	Nutriens, refrigerans.
選	Máy đá, Calamus petreus.	Pro majorum hastarum manubriis adhibetur.
荳	— đắng, Calamus amarus.	Ad funes torquendos et liganda plurima usurpatur.
襍	— hào tàu, Calamus Scipionum.	Pro baculis ex dignitate vel elegantia gestandis.
落	— nước, } Calamus verus.	} Pro funibus et multis operibus domesticis utuntur.
呂	— rã, }	
葦	— tất, Calamus dioicus.	Ad texenda vel connectenda minora opera utilis est.
卍	— vóc, Flagellaria indica.	Folium astringens, vulnerarium.
捕	— vóc bò cày, Pothos scandens.	
天	Man thiên hương, Serissa fetida.	
紫	Màn màn tiá, Gynandropsis pentaphylla.	
梟	— màn trắng, Polanisia Icosandra.	} Semen et radix leniter calefaciens, stomachica, antacida. Ventris dolores, vomitum, et diarrhæam pituitosam cohibet.
菝	Mè tré, Amomum globosum.	
妃	— tré bà, Amomum hirsutum.	} Herba subadstringens. Caulis utilis est ad polienda quilibet opera.
賊木	△ Mộc tặc, Equisetum hyemale.	
芘	△ — qua, Cydonia vulgaris.	} Fructus adstringens, roborans. Prodest in fluxu ventris ac vomitu, in debilitate nervorum, manuum et pedum doloribus, in hydropse utilis.
桶	— thông, Clematis Sinensis.	
虛	Mốc bánh hự, Mucor mucedo.	
矜	— đá, Mucor sphærocephalus. (d.)	
虛	— xanh trái hự, Aspergillus glaucus.	
種	Muống chuông, Coccoloba Asiatica.	
豨	Mướp đắng, } Momordica charantia.	} Fructus quamvis amari acetariis adhibentur. Cocti amari- tiem deponunt, salubres censentur, refrigerantes ac stomachici.
瓜	△ Khổ qua, }	
苦	— khổ, Cucumis acutangulatus.	Tener fructus elixatus et conditus mensis apponitur.
叻	— ngọt, Luffa pentandra.	Pomi pulpa alba, est esculenta sed saporis fatui.
朔	— sọc, Trichosanthes anguina.	Pomum edule.

(南)	Nam.		
精南	Nam tinh, <i>Arum orixense</i> .		Virtus radice ferè eadem quam subsequens.
鱧	— tinh tàu, <i>Arum pentaphyllum</i> .		} Radix calefaciens, attenuans, deobstruens. Prodest in epilepsiâ, convulsionibus, uteri obstructionibus: humores crassos incidit, moribus animalium venenatis modetur.
梘	— tinh tàu, <i>Arum pentaphyllum</i> .		
梘	Nấm cau, <i>Agaricus arecarius</i> .		
水核	— cây mục, <i>Agaricus ramosus</i> .		
獐	— chó, <i>Phallus impudicus</i> . (d.)		
鐘	— chuông, <i>Agaricus galericulatus</i> .		
局	— cục, <i>Lycoperdon lemellatum</i> . (d.)		
馭結	— cút ngựa, <i>Agaricus flavo-virens</i> .		
樓	— cút trâu, <i>Agaricus cinereus</i> .		
猓	— cút voi, <i>Clavaria pistillaris</i> . (d.)		Fungus edulis et sapidus.
夷	— dai, <i>Agaricus deliciosus</i> .		Esulentus, sapidissimus.
裕	— gốc, <i>Helvella pinneti</i> .		
炤	— lửa, <i>Boletus igniarius</i> .		
猫	— mèo, <i>Peziza auricula</i> . (d.)		Esulentus.
沐	— mốc, <i>Dodalia Bulliardii</i> .		
媀	— mồi, <i>Agaricus integer</i> .		Esulentus, sapidus nec insaluber.
螻	— rần, <i>Clathrus campana</i> .		
襪	— rách, <i>Helvela mitra</i> .		
蒼	— thớm, <i>Agaricus hydrophorus</i> .		
檻	— tràm, <i>Helvela amara</i> .		Esulentus et salutaris.
監	— trắng nhám, <i>Hydnum orientale</i> .		
莢	— trứng, <i>Agaricus ovatus</i> . (d.)		
淫	— xôi, <i>Boletus canalicium</i> . (d.)		
荒艾	Ngái hoang, <i>Canna orientalis</i> .		
每	Ngái mọi, <i>Kæmpferia pandurata</i> .		
椶	— xanh, } <i>Amomum zerumbet</i> .		} Virtus ferè eadem quam curcumæ longæ, sed fortior, et internè sumpta minùs tuta. Externè heroicum est pharmacum, in dolore vel timore ventris ex suppressione menaium vel lochiorum. Radix non esculenta, tingit colore flavo. (V. Nghê.)
歪桶	— mặt trời, }		

又	Nghê,	} Curcuma longa.	{ Resolvens, emmenagoga, diaphoretica. Valet in ictero, cachexiâ, vulneribus, scabie, in leprâ pellendo per transpirationem si sumatur cum sulphure, et cum terebinthinâ per urinam. Exterioris pruritus et affectus cutaneos corrigit.
黄姜	△ Cương huỳnh,		
荒	— hoang,	Curcuma pallida.	
莫	△ Ngô châu du,	Sambuci species. (d.)	Bacca attenuans, diuretica, diaphoretica.
菜	Ngọc phù dương,	Artemisia judaica.	Folia et semina, tonica, stomachica, anthelmintica.
蓉	— diệp,	Gratophyllum hortense.	{ Folium emolliens, resolvens. In inflammatione mamillarum ex lactis coagulatione cataplasma est optimum.
花	— trâm hoa,	Primula Sinensis.	
皮	Ngũ gia bì,	Aralia palmata. (d.)	Cortex resolveos mundificans. Usus in scabie et hydropo.
赭	Nhành gởi đỏ,	Helixanthera parasitica.	
蘭	— gởi lơn,	Callista amabilis.	
蘿	— gởi nhọn lá,	Loranthus Cocincinensis.	
菟	— gởi rít,	Thrixspermum centipeda.	
論	— gởi tròn lá,	Paveta parasitica.	
松	△ Nhit viên tùng,	Juniperus barbadensis.	
園	Nhân cốt dẻ,	} Acer piunatum. (d.)	{ Virtutes hujus panacis à Sinensibus exaltantur et ab Europais contemnuntur, medium fortassè est amplectendum.
榭	Trờng khê,		
羗	△ Nhơn sâm,	Ginsen panax.	{ Calefaciens, roborans; urinam, sudorem et menses movet. Prodest in febribus intermittentibus, cruditate ventriculi, pulmonum humoribus viscidis, obstructionibus uteri.
人	— sâm phú yên,	Axia Cocincinensis.	
安	△ Nhục môi,	Daphne Sinensis.	
富	Nhơn trân nam,	Manulea Indica.	
枚	Nụ áo ria,	Siegesbeckia orientalis.	
噉	Óng.		
南	Óng thông,	Arundo tabacaria. (d.)	Pro fistulis ad hauriendum tabacum utuntur.
珍	Pha.		
人	△ Pa lung,	Beta vulgaris.	Folium edule, refrigerans.
蓀	△ Pa lác hoa,	Plectronia Siuensis.	
菰	Phòng phong,	Bidens leucorrhiza.	
〔金〕	Phúc bốn tở,	Fragraria vesca.	{ Refrigerans, diuretica. Baccarum succus visum acuit. ⁵¹
通			ir.
〔葩〕			
兜			
百			
花			
落			
一			
風			
防			
子			
盆			
覆			

<p>〔槲〕 條蘭</p>	<p>Quách. Quách lớn điều, <i>Renanthera coccinea</i>.</p>	
<p>〔萹〕 核 荷薄 荒 紫 梘</p>	<p>Ráy. Ráy cây, <i>Arum indicum</i>. — bạc hà, <i>Arum colocasia</i>. — hoang, <i>Arisarum vulgare</i>. — tiá, <i>Calladium sagittæfolium</i>. — trắng, <i>Arum macrorhizon</i>.</p>	<p>Ejus caulis elixus esculentus est. Esca est salubris et frequens quamvis ingrata. Usus esculentus.</p>
<p>篙 — 梘 子附地</p>	<p>Rành rành chổi, <i>Cedrela rosmarinus</i>, △ Địa phu tử, Vel fortassè <i>Itea</i> species.</p>	<p>Virtus, præsertim foliorum et florum, cephalica, nervina, deobstruens, diuretica. Valet contra catarrhum, et dolores rheumaticos. Per distillationem elicitur spiritus nec virtute, nec odore inferior aquâ Regiæ Hungariæ, vel Spiritu Lavendulæ. Oleum essentielle elici potest ex illâ, odore præstans sicut et virtute, tenue, flavens, parcum.</p>
<p>〔萹〕</p>	<p>Rau.</p>	
<p>荒芹 — 茹 — — 落 — — 詔 —</p>	<p>Rau cần hoang, <i>Sium græcum</i>. (d.) — cần nhà, <i>Ligusticum scoticum</i>. (d.) — cần nước, <i>Sium sizarum</i>. — chiếu, <i>Arna lanata</i>.</p>	<p>Semina diuretica, carminativa. Folia edulia. Planta esculenta. Usus culinaris.</p>
<p>獨 — — 龍 — — 落 — — 鵝 — —</p>	<p>— chiếu heo, <i>Antirrhium porcium</i>. — chiếu lông, <i>Antirrhium molle</i>. — chiếu nước, <i>Antirrhium aquaticum</i>. — chơn vịt, <i>Bonnayæ species</i>.</p>	<p>Pro nutrimento porcorum utuntur. Illa habet capsam subulatam, elasticè disillientem.</p>
<p>眞 — — 荅 — — 菊 — — 登 — —</p>	<p>— cóc, <i>Cotula anthemoides</i>. (d.) — cúc, <i>Chrysocoma villosa</i>. (d.) — dăng lông lá, <i>Mazus rugosus</i>. — diếp hoang, <i>Lactuca saligna</i>. (d.)</p>	<p>Sapore multo inferior sativâ. Olus salubre et refrigerans, maximè gratum tempore æstatis.</p>
<p>蘿 — — 翻 — — 荒 — — 茹 — — 鱧 — — 翻 — — 蕒 — — 瀾 — — 蘿 — — 欬 — — 惹 — —</p>	<p>— diếp nhà, <i>Lactuca Indica</i>. — diếp tàu, <i>Lactuca sativa</i>. — dơn lông, <i>Cheilantes fragrans</i>. — dơn trơn, <i>Aspidium varium</i>. — é lớn lá, <i>Ocimum gratissimum</i>.</p>	<p>Teneri surculi esculenti sunt. Pellens, excitans, stomachicum. Usus culinaris.</p>

蘿	— —	— é nhỏ lá, <i>Ocimum minimum</i> .	} Virtus foliorum et spicarum efficacior ocymo gratissimo. Attenuans, pellens, excitans, cephalica. Valet in cephaligiâ pituitosâ, doloribus rheumaticis et vagis. Semina efficacissima habentur, contrâ morsus et venena serpentum, si masticata partim devorentur, partim plagæ imponantur.
紫	— —	— é tiá, } <i>Ocimum basilicum</i> .	
	桂	— quế, }	
紫	— —	— éo tiá, <i>Tradescantia geniculata</i> . (d.)	Usus esculentus.
坦	— —	— giển đât, <i>Amaranthus tristis</i> .	Non esculentus.
菱	— —	— giển gai, <i>Amaranthus spinosus</i> .	Habitat cultus nec frequens in Cocincina.
迺	— —	— giển mười, <i>Amaranthus oleraceus</i> .	Mensis parum gratus.
紫	— —	— giển tiá, <i>Amaranthus cruentus</i> .	} Ex omnibus amarantbi speciebus quæ edi solent, hæc est Sa- lubrior et suavior.
臯	— —	— giển trắng, <i>Amaranthus polygamus</i> .	
	執	— giấp cá, <i>Houttynia cordata</i> .	} Tota planta, attenuans, resolvens, emmenagoga, menses reserat, fluorem album compescit, fetum mortuum expellit, sugillationes seu echymoses resolvit.
	茶	— giữa, <i>Jussiaea repens</i> .	
	薏	— huyên, } <i>Hemerocallis fulva</i> , }	} Floribus tura recentibus tum siccatis et cum carnibus elixatis vescuntur indigenæ.
花	金	△ kim châm hoa, } seu <i>Lilium rubrum</i> .	
	針	— húng, } <i>Mentha crispata</i> .	} Herba resolvens, stomachica, deobstruens, anthelminthica. Utuntur in anorexiâ, colicâ, hystericâ, vermibus, obstructionibus mesentericis maximè infantum. Usus gratus in cibis.
	薺	— thơm tàu, }	
	薺	— kém, <i>Ceropegia obtusa</i> .	Inter olera salubria habetur.
	荔	— lúi, <i>Cacalia procumbens</i> .	} Vulneraria, mundificans, diuretica, nephritica. Usus etiam culinaris.
	蕉	— má, <i>Hydrocotyle Asiatica</i> .	
	— —	— má mễ, <i>Hydrocotyle umbellata</i> .	
	— —	— mại, } <i>Mercurialis indica</i> .	Folia recentia in juscule cocta leniter purgant.
	— —	△ lục mại, }	
	— —	— mớ, <i>Gentiana scandens</i> . (d.)	} Folia et radix, tonica, stomachica. Nauseam et vomitum tollunt, cibi appetentiam excitant, digestionem adjuvant.
	— —	— mội, <i>Ipomæa campanulata</i> .	
	— —	— muống, <i>Convolvulus reptans</i> .	Olus salubre nec palato ingratum.
	— —	— ngỗ, <i>Achimenes Cocincinensis</i> .	Esculentus in acetariis.
	— —	— ngỗ hoang, <i>Dysophilla stellata</i> .	
	— —	— ngỗ ống, <i>Euhadra fluctuans</i> .	
	— —	— ngỗ, <i>Coriandrum testiculatum</i> . (d.)	Usus idem qui subsequentis.
	— —	— ngỗ tàu, <i>Coriandrum sativum</i> .	} Semina hypnotica, carminativa. Usus culinaris frequens
	— —	— nhút, <i>Desmanthus natans</i> .	
	— —	— râm, <i>Polygonum odoratum</i> .	} Olus frequens in acetariis, sapidum ac dulcescens, sed stomacho minus acceptum. } Planta ista dat optimum condimentum carni et piscibus præcipuè asis.

委菇	—	— rām nhà trời, Polygonum hydropiper.	Acria, stimulan, urens.
蔘	—	— sam, Portulaca oleracea.	{ Semina praesentim, refrigerantia, diuretica, antiscorbutica. Hujus oleris frequenti usu ante partum solet praecaveri ejus difficultas.
繞珠	—	— sồng chua dây, } Polygonum perfolia-	{ Incidens, abstergens, emolliens. Cataplasma tumores resol- vit, lavatio scabiem mundat. Usus etiam ad emolliendum ebur et ossa.
菱	—	Bim bìm gai, } tum.	
蕈	—	— tãn, Plectranthus aromaticus.	Olus valdè olens.
坦蒼	—	— thớm đất, Ruellia ciliaris. (d.)	
翹	—	— thớm lông, Coleus aromaticus.	{ Resolvens, tonica, cephalica. Prodest in asthmate, antiqua tussi, affectionibus epilepticis et convulsivis. Usus etiam edulis.
南	—	— thớm nam, Mentha aquatica.	Usus fere idem ac mentha crispa.
藜	—	— tơn, Jambelifera odorata. (d.)	Folia tenera immiscentur acetariis.
啞齋	—	— trai ăn, Commelina communis.	{ Refrigerans, humectans, alvum laxans. Internè juvat in strangurià et caloribus internis. Externè ophthalmiæ et tumoribus medetur.
翹	—	— trai lông, Commelina Benghalensis.	
鱧	—	— trai tầu, Commelina cucullata.	
樟	—	— vừng, Barringtonia acutangula.	Folia arboris apta acetariis, ab indigenis ut olus manducantur.
泊	—	Râu bực, Porella imbricata. (d.)	
檝	—	Rễ quýt, } Pardanthus Sinensis.	{ Radix aperiens, resolvens. Sanguinem et humores crassos solvit, præcipuè in tumore faucium.
干射	—	△ xạ căn, }	
溇	—	Rêu bọ, Ulva pisum.	
核	—	Rêu cây, Lycopodium phlegmaria.	
樟	—	— cây cau, Lichen arecarius.	
梘	—	— bột trắng, Lichen fagineus. (d.)	
矜	—	— đá, Parmelia Tartarea.	
仝	—	— đồng, Bryum undulatum.	
猊	—	— gác nai, Cladonia rangiferina.	
編	—	— chỉ rói, Parmelia usneoides.	
稜	—	— rừng, Patellaria ericetorum.	
礫	—	— thành gạch, Sphagnum simplicissimum.	
菇	—	— thêm nhà, Lycopodium complanatum.	
花	—	— thiên hoa, Sticta pulmonacea.	
坦	—	— thông đất, Lycopodium cernuum.	
沐	—	— tre mục, Parmelia roccella.	

魴尾	—	— vảy cá, <i>Parmelia imbricatus</i> . (d.)	
樽	—	— xanh, <i>Bryum viridulum</i> . (d.)	
桔嵐	— 檔	Rì rì bông gáo, <i>Cephalanthus stellatus</i> .	
滝坡	— 檔	Rì rì bờ sông, <i>Homonoia riparia</i> .	
核	— —	— rì cây, <i>Cephalanthus angustifolius</i> .	
塘	— —	— rì cát, <i>Rotula aquatica</i> .	
邊	壠 藪	Rong bãi biển, <i>Ectocarpus littoralis</i> .	{ Algæ istæ utuntur loco stercoris, ut agri fertiles reddantur, maximè ut copiosè producant Batatas.
	邊	— biển, <i>Fucus granulatus</i> . (d.)	
蘿次	台	— hai thứ lá, <i>Potamogeton octandrus</i> .	
	溪	— nổi, <i>Sargassum vulgare</i> .	
	萋	— thía thía, <i>Fucus vesiculosus</i> .	
	棚 厦	— mái chèo, <i>Vallisneria physcium</i> .	
	(柴)	Sài.	
南胡	—	Sài hó nam, <i>Polia arenaria</i> .	{ Radix refrigerans, attenuans. Prodest in febris lentis, erraticis, catarrhalibus, tussi antiquâ, sudoribus nocturnis.
瑪	椵 珊	△ San lim má, <i>Corchorus capsularis</i> .	Caulis hujus herbæ est cannabinus
花	棹 婁	△ Sau cau hoa, <i>Hydrangea hortensis</i> .	
	莢 山	Sơn châu du, <i>Cordia Sinensis</i> .	{ Drupæ pulpa æstimatur subadstringens, exsiccans, cephalica, renes et vesicam roborans.
	鱮 蔗	Sán tàu, <i>Jatropha manihot</i> .	{ Hæc planta fuit delata in Cocincinam ab Europæis. Ipsius tuber est maximè venenosum, sed post debitam præparationem, dat optimam farinam ex quâ conficitur panis sapidus.
	(豨)	Tâm.	
	豨	Tâm đậu, <i>Faba vulgaris</i> .	Semen magnum, edule, sed rarum in Cocincinâ.
箒	洋 西	Tây dương chí, <i>Rosmarinus officinalis</i> .	Cephalica, tonica, nervina.
子	蒼 腥	Tanh thương tử, <i>Celosia argentea</i> .	Semen resolvens, ophthalmicum.
	辛 細	Tế tân, <i>Asarum virginianum</i> .	{ Decoctum radices attenuans, deobstruens, emmenagogum, sialagogum, cephalicum.
	花 石	△ Thạch hoa, } Rau câu. } <i>Conferva corallina</i> . (d.)	{ Ex eâ fit gelatina alba quæ saccharo temperata, gratum præbet refrigerium.
句	葦	— học, <i>Ceraia simplicissima</i> (d.)	{ In medicinâ Sinesni valet contra epilepsiam, et nervorum debilitatem.
	尾	— vị, <i>Ophioglossum Lusitanicum</i> . (d.)	
	繞	— vị dây, <i>Lygodium microphyllum</i> .	
	蒲 菖	— xương bồ, <i>Acorus terrestris</i> .	{ Decoctum radices, attenuans, calefaciens, deobstruens. Vocem, auditum et visum acuit. Prodest contra vertiginem, auoxeriam, et melancholiam.

耗青	Thanh hao, <i>Artemisia abrotanum</i> .	{ Folia et flores, tonica, pellentia, emmenagoga. Extractum cum melle, prodest in chlorosi, et phthysi incipiente.
明决艸	Thảo quyết minh, <i>Cassia sophera</i> .	
菓一	— quả, <i>Amomum medium</i> . (d.)	{ Semina calefaciunt, incidunt, deobstruunt, sunt antacida. Prodesunt in febribus quartanis.
蓮禪	Thiên liên, } Tam nại, } <i>Kaempferia galanga</i> .	Stomachica, cephalica, diaphoretica, alexiteria.
奈冬	— môn đông, <i>Anguillaria Cocincinensis</i> .	{ Tuber humectans, expectorans, prodest in siti, calore febrili, et in phthysi.
三門一	△ — pháo, <i>Solanum biflorum</i> .	
袍一	Thông thảo, <i>Clematis Loureiri</i> .	{ Apud Sicenses usus culinaris. Valet etiam contra lumbaginem, chlorosim, hydropem, tussim, ventris dolores. Tam folia quam fructus in usu sunt.
草通	Thực tiêu, <i>Piper pinnatum</i> .	{ Flores et folia, tonica, balsamica, deobstruentia, emmenagoga, stomachica, antispasmodica. Valent in chlorosi, cachexiâ, nausâ. Externè in ventriculi doloribus, ulceribus putridis, et cum oleo sesami contusa tollunt vel leniunt dolores et contractiones membrorum.
消熟水	Thủy xương bồ, <i>Rohdea japonica</i> .	
菖灸一	Thuốc cứu, } Ngải cứu, } <i>Artemisia vulgaris</i> .	{ Emolliens, refrigerans, diuretica. Valet tam externè quam internè sumpta. Herba ista attrahit vermes.
艾		
味菜	Thuốc giòi, <i>Bohmeria alienata</i> .	
温一	— ôn	
漫音官	Quan âm biển, } <i>Vitex trifolia</i> .	{ Virtus præcipuè fructûs, calefaciens, discutiens, nervina, cephalica, emmenagoga. Prodest in paralysi, artuum debilitate et doloribus.
經蔓	△ mạn kinh, }	
稜温菜	Thuốc ôn rừng, <i>Vitex negundo</i> .	Virtus minùs efficax quam præcedentis.
温菜	Thực dược, <i>Pæonia officinalis</i> .	Radix imprimis rubra, est nervina, cephalica, emmenagoga.
藥芍		
蘇紫	Tia tô đất, <i>Teucrium holoniferum</i> .	
一	— tô nhám lá, <i>Melissa rugosa</i> .	Virtus similis Melissæ creticæ. V. Tử tô.
蘿監		
草積	Tích thảo, <i>Ajuga orientalis</i> .	
簋仙	△ Tiên suôn, <i>Ornithogalum Japonense</i> .	
糊椒	Hồ tiêu, } <i>Piper nigrum</i> .	{ Calefaciens, stimulans, stomachicum. Ad curandos morbos frigidis ventris, stomachi, cerebri, vesicæ, uteri aptum. In tertianis et quartanis febribus proficuum. Usus ad condiendos cibos.
補椒	Tiểu vô, }	
稜一	Tiểu rừng, <i>Piper silvestris</i> .	
一	— sọ, <i>Piper album</i> .	Idem ac piper nigrum sed suo cortice nudatum.
齧一	Tiểu hối, <i>Anethum fœniculum vulgare</i> .	{ Herba diuretica, resolvens, stomachica, cephalica. Semina carminativa, lactifera.
苗小		{ Culmus excorticatus et decoctus est diureticus, et refrigerans; utiliter ministratur in accessu caloris febrilis. Usus etiam pro ellychniis.
苳芯	Tim bắc } <i>Scirpus capsularis</i> . (d.)	
心燈	Đăng tâm, }	
漿酸	Toan tương, <i>Physalis alkekengi</i> .	Herba refrigerans, diuretica.

仙鬚	Tóc tiên, <i>Ophiopogon spicatus</i> .	Refrigerans. Foliorum decocto firmari dicuntur capilli.
康平合餅	Tô hạp bình khang, <i>Amyris ambrosiaca</i> . (d.)	Ad exaltanda odorifera, quibus cerebrum confortare intenditur.
梘紅絲	Tơ hồng trắng, <i>Cuscuta carinata</i> .	
梘—	Tơ hồng xanh, <i>Cassya filiformis</i> .	
黃棘	Trái thơm, <i>Ananassa sativa</i> .	{ Fructus diureticus, stomachicus. Ex fermentatâ fit vinum sapidum sed minus salubre.
糲—	— thơm nếp, <i>Ananassa alba</i> .	Eadem virtus quæ præcedentis.
鞞葶	Tranh cỏ, <i>Imperata cylindrica</i> .	{ Radix et spicæ, diureticæ, subadstringentes, sanguinis fluxus cohibent. Usus ad tegendas domos.
花川張	△ Trương xuyên hoa, <i>Argireia obtusifolia</i> .	Virtus Subadstringens.
蘿欵生長	Trương sinh lớn lá, <i>Cotyledon serrata</i> . (d.)	
—襪—	— sinh rách lá, <i>Kalanchoe laciniata</i> .	Virtus refrigerans.
—論—	— sinh tròn lá, <i>Sedum anacampseros</i> . (d.)	Refrigerans, antiscorbutica.
草萱	Tuyên thảo, <i>Nerine sarniensis</i> .	{ Folia et semina. resolventia, diaphoretica, cephalica. Pro-sunt in cephalalgia, hypochondriasi et mania ex humoribus crassis orta.
蘇紫	Tử tồ, <i>Nepeta marifolia</i> .	{ Radix diaphoretica, resolvens. Utilis ad promovendam eruptionem variolarum, et scabiem depurgandam.
草—	Tử thảo, <i>Anchusa officinalis</i> .	
園	Viên.	
松栢—	Viên bá tùng, <i>Juniperus Sinensis</i> .	
畜—	— súc, <i>Polygonum aviculare</i> .	
威	Uy.	
仙靈—	△ Uy linh tiên, <i>Crucianella angustifolia</i> . (d.)	Radix apud indigenas habetur calefaciens, deobstruens, ab-tergens.
蛇	Xà.	
床—	Xà sàng, <i>Cnidium Monnieri</i> .	{ Semen resolvens, diureticum, emmenagogum, deobstruens. Valdè proficuum in morbis uteri. Externè valet contra cutis pruritus et pustulas, maxime si adjungatur cur-cuma.
男童赤	Xích đồng nam, } Cây vẩy đỏ, } <i>Volkameiria rubra</i> .	
赭核	Xích hoa xà, <i>Thela coccinea</i> .	
蛇花赤	Xương cá tiá nhỏ lá, <i>Pythagorea Cocin-cinensis</i> .	
絶紫鮫昌		
蘿		

N. B. Quædam voces ad plantarum usum vel virtutem spectantes, et in hoc horto florido usurpatæ, rarò inveniuntur in Dictionariis quæ non tractant ex professo de re Medicâ vel Botanicâ, idèò exittimavimus bonum esse, si illæ hic enuclearentur in linguâ Anamiticâ. Sed in quâlibet voce Latinâ subintelligendum est, talem vel talem plantam habere hunc vel illum effectum, vel usum proprium, quod indicatur per vocem *thuốc* hay *chữa* hay *giúp* *chứng* nọ *chứng* kia, &c.

- Abstergens.* Thuốc hay rửa hay kì những đứơc những đứơc nhớt.
- Adstringens.* } Thuốc hay cầm lại.
Astringens. }
- Alezitericus.* } Thuốc hay bỏ hay giải độc bề ngoài.
Aleziterius. }
- Analepticus.* Thuốc hay bổ sức lại và giúp tì vị cho dễ tiêu đồ ăn.
- Anodynus.* Thuốc hay làm cho êm, hay bớt sự đau đớn sự nhức.
- Antacidus.* } Thuốc hay bớt hay phá những đứơc chua trong tì vị.
Antiacidus. }
- Anthelminthicus.* } Thuốc hay phá hay giết con trùng con sán.
Anthelminticus. }
- Antifebrilis.* Thuốc hay chữa hay trị bệnh nóng rét.
- Antiputridinosus.* } Thuốc hay giúp cho khỏi thúi hư bề trong và lở loét bề ngoài.
Antiputridus. }
- Antispasmodicus.* Thuốc hay giúp khi mắc bệnh gân nhảy di nhảy lại, hay là khi mắc kinh phong.
- Antisepticus.* Thuốc hay làm cho khỏi hư hay là lở loét.
- Aperiens.* Thuốc hay mở các nơi trước sau cho thông.
- Aromaticus.* Thuốc có mùi thơm. Hương hoa.
- Attenuans.* Thuốc hay bớt đậm và mật xanh và khí hư khí xấu.
- Bechicus.* Thuốc hay chữa bệnh ho.
- Calefaciens.* Thuốc hay giúp mà ấm mình.
- Cardiacus.* Thuốc hay bổ trái tim.
- Carminativus.* Thuốc hay giúp cho dễ giáng khí.
- Causticus.* Thuốc hay phá, hay đốt, hay ăn.
- Cephalicus.* } Thuốc hay khi nhức đầu.
Cephalarticus. }
- Cordialis.* V. Cardiacus.
- Corroborans.* Thuốc bổ.
- Demulcens.* Thuốc hay bớt những sự chua và chua xót trong mình.
- Deobstruens.* Thuốc hay phá các sự hay làm cho mình bị hay là nghẹt.
- Diaphoreticus.* Thuốc hay giúp cho mồ hôi ra.
- Diureticus.* Thuốc hay làm cho dễ tiểu tiện.
- Eccoproticus.* Thuốc hay xổ bụng nhẹ vậy.
- Edulcorans.* Thuốc hay làm cho ra ngọt.
- Emeticus.* Thuốc mửa.
- Emmenagogus.* Thuốc giải kinh nguyệt.
- Emolliens.* Thuốc hay làm cho dịu hơn mềm hơn.
- Exsiccans.* Thuốc hay giúp cho ráo.
- Hepaticus.* Thuốc hay chữa bệnh gan.
- Hydragogus.* Thuốc hay đứơc ra những khí cùng nước đứơc và độc trong mình.

Hypnoticus. V. Soporifer.

Incidens. Thuốc cay phá khí độc cách mạnh như cắt vậy.

Lazans. Thuốc hay làm cho nhuận bụng.

Maturans. Thuốc hay làm cho mụn nhọt mau muối.

Mundificans. Thuốc hay tẩy hay làm cho sạch vết tích cùng dễ nhíp nó lại.

Nephriticus. Thuốc hay chữa tật nơi lưng nơi thận.

Nerveinus. Thuốc hay giúp và giục gân.

Odontalgicus. Thuốc hay khi đau răng.

Ophthalmicus. Thuốc hay khi đau con mắt.

Paregoricus. V. Anodynus.

Pectoralis. Thuốc hay bỏ hay chữa bệnh ngực.

Pellens. Thuốc hay đuổi khí xấu hay là sự gì khác ra.

Phthiriacus. Thuốc hay giết con chỉ con rận.

Pultronicus. Thuốc hay chữa bệnh ho lao bệnh phổi.

Purgans. Thuốc hay xổ bụng.

Refrigerans. Thuốc hay làm cho mát cho đã khát.

Repellens. Thuốc hay cầm lại hay là đem vào lại sự gì muốn ra.

Resolvens. Thuốc hay làm cho mụn nhọt tiêu đi.

Septicus. Thuốc hay làm cho hư thối hay là lở loét.

Sialagogus. Thuốc hay làm cho nhiều dãi và cho nước miếng dễ ra.

Soporifer.

Soporificus. } Thuốc hay giúp cho dễ ngủ.

Soporativus. }

Stimulans. Thuốc hay giục hay thúc.

Stomachicus. Thuốc hay bỏ vị.

Sudorificus. V. Diaphoreticus.

Tonicus. Thuốc hay bổ sức lại, hay bổ vía van một khi một ít.

Vulnerarius. Thuốc hay chữa hay là nhíp vết tích lại.

F. H. F. C.

